

KŪGUŪRĪRIO KWA JOHANA

Ūhoru wa Kwambĩrĩria

¹ Ūyũ nĩguo ũguŭrio wa Jesũ Kristũ, ũrĩa Ngai aamũguŭrĩirie nĩguo onie ndungata ciake maũndũ marĩa makiriĩ gwĩkĩka o ica ikuhĩ. Aamenyithanirie ũhoru ũcio na ũndũ wa gũtũma mũraika wake kũrĩ ndungata yake Johana,

² ũrĩa nake wacookire kumbũra ũhoru ũrĩa wotho oonire, naguo nĩ ũhoru wa kiugo kĩa Ngai na ũira wa Jesũ Kristũ.

³ Kũrathimwo-rĩ, nĩ mũndũ ũrĩa ũthomaga ciugo cia ũrathi ũyũ, na kũrathimwo nĩ andũ arĩa maiguaga ũhoru ũyũ na makaiga ngoro-inĩ ciao ũhoru ũrĩa wandikĩtwo ũrathi-inĩ ũyũ, tondũ ihinda nĩrĩkuhĩrĩirie.

Ngeithi na Rwĩmbo rwa Kũgooca Ngai

⁴ Nĩ nĩ Johana,

Ndiratũmĩra makanitha marĩa mũgwanja marĩ kũu bũrũri wa Asia* ũhoru ũyũ:

Atĩrĩrĩ, wega na thayũ irogĩa na inyuĩ kuuma kũrĩ ũrĩa ũrĩ ho, na nowe warĩ ho, na nowe ũgooka, na kuuma kũrĩ maroho mũgwanja marĩa maikaraga mbere ya gĩtĩ gĩake kĩa ũnene,

---

* **1:4** Makanitha macio mũgwanja maikarĩte gĩthiũrũrĩ, na maaraihanĩrĩirie ta kilomita 80.

⁵ o na kuuma kūrī Jesū Kristū, mūra ūrĩa mwĩhokeku, o we irigĩthathi rĩa arĩa akuũ, na mwathi wa athamaki a thĩ.

Kūrī ūcio ūtwendete, na agatuohorithia ku-uma mehia-inĩ maitũ na ūndũ wa thakame yake,

⁶ na agatũtua andũ a ūthamaki na athĩnjĩri-Ngai, nĩguo tũtungatage Ngai na Ithe wake:† ūgooci na wathani irogĩa kūrī we tene na tene! Amenĩ.

⁷ Atĩrĩrĩ, nĩ gũũka arooka na matu,
na gũtirĩ riitho rĩtakamuona,

o na andũ arĩa maamũtheecire nĩmakamuona;
nao andũ othe a thĩ nĩmagacakaya nĩ ūndũ
wake.

Ūguo nĩguo gũgaatuĩka! Amenĩ.

⁸ Mwathani Ngai ekuuga atĩrĩ, “Nĩ nĩ Alifa o na Omega,‡ ūrĩa ūrĩ ho, na nowe warĩ ho, na nowe ūgooka, o we Mwene-Hinya-Wothe.”

Mũndũ Ūhaana ta Mũrũ wa Mũndũ

⁹ Nĩ, Johana, mũrũ wa ithe wanyu, na mũgwatanĩri na inyuĩ thĩinĩ wa mĩnyamaro, na ūthamaki, na gũkirĩrĩria tũmĩrĩrie, o iria irĩ ciitũ thĩinĩ wa Jesū, ndaarĩ gĩcigĩrĩra-inĩ kĩa iria kĩrĩa gĩtagwo Patimo tondũ wa Ūhoro wa Ngai na ūira wa Jesū.

---

† **1:6** Tene andũ a Isiraeli nĩ maarĩ athĩnjĩri-Ngai; rĩu andũ a Kanitha wa Kĩrĩkanĩro kĩa Kierũ nĩ athĩnjĩri-Ngai. ‡ **1:8** Alifa na Omega nĩ ndemwa cia Kĩyunani; Alifa nĩyo ya mbere, na Omega nĩyo ya kũrigĩrĩria.

¹⁰ Na rīrī, ndaarī thīnī wa Roho Mūthenya wa Mwathani,[§] na nīī ngīigua mūgambo mūnene thuutha wakwa warī ta wa karumbeta,

¹¹ ūkiuga atīrī, “Andīka ūrīa ūkuona ibuku-inī rīa gīkūnjo, na ūcooke ūtūmīre makanitha marīa mūgwanja: nīmo kanitha wa Efeso, na wa Simurina, na wa Perigamo, na wa Thuatira, na wa Saride, na wa Filadelifia, na wa Laodikia.”

¹² Na nīī ngīhūgūra nīguo nyone mūgambo ūcio wanjaragīria. Na hīndī īrīa ndehūgūrire, ngīona mītī mūgwanja ya thahabu ya kūgīrīra matawa,

¹³ na gatagatī ka mītī īyo nī haarī na mūdū “wahaanaga ta mūrū wa mūdū,” wehumbīte nguo yamūkinyīte o nyarīrī, na akeoha mūcibi wa thahabu gīthūri.

¹⁴ Naguo mūtwe wake na njuīrī yake ciarī njerū cua ta guoya wa ng’ondu, cierūhīte o ta ira, namo maitho make maahaanaga ta nīnīmbī cia mwaki.

¹⁵ Namo magūrū make maahaanaga ta gīcango gīgūkenga kīrī mwaki-inī wa aturi, naguo mūgambo wake watariī ta mūrurumo wa maaī maingī.

¹⁶ Guoko-inī gwake kwa ūrīo aanyiitīte njata mūgwanja, na kuuma kanua-inī gake hakoima rūhiū rwa njora rūūgī mīena yeerī.* Naguo ūthiū wake watariī ta riūa rīrīa rīarīte mūno.

¹⁷ Rīria ndaamuonire ngīgwa magūrū-inī

---

§ 1:10 Mūthenya wa Mwathani warī mūthenya wa mbere wa kiumia; wetirwo Mūthenya wa Mwathani tondū nīguo Jesū aariūkire. * 1:16 Rūhiū rwa njora rūnoore mīena yeerī ruonanagia gūtuīrwo ciira.

make ta mũndũ mũkuũ. Nake akĩnjigĩrĩra guoko gwake kwa ũrĩo, akĩnjĩra atĩrĩ, “Tiga gwĩtigĩra. Nĩ niĩ wa Mbere, na ni niĩ wa Kũrigĩrĩria.

¹⁸ Nĩ niĩ Ũrĩa-ũrĩ-Muoyo; nĩndakuĩte, na rĩu ngũtũũra muoyo nginya tene na tene! Na nĩ niĩ ndĩ na cabi cia gĩkuũ na Kwa Ngoma.

¹⁹ “Nĩ ũndũ ũcio, andĩka maũndũ marĩa wona, marĩa marĩ kuo rĩu na marĩa magooka thuutha-inĩ.

²⁰ Nayo hitho ya njata icio mũgwanja wonire guoko-inĩ gwakwa kwa ũrĩo, na ya mĩtĩ ĩyo mũgwanja ya thahabu ya kũigĩrĩra matawa nĩ ĩno: Njata icio mũgwanja nĩ araika a makanitha marĩa mũgwanja, nayo mĩtĩ ĩyo mũgwanja ya kũigĩrĩra matawa nĩ makanitha macio mũgwanja.

2

Ndũmĩrĩri kũrĩ Kanitha wa Efeso

¹ “Kũrĩ mũraika wa Kanitha wa Efeso, mwandĩkĩre atĩrĩ:

Ici nĩcio ciugo cia ũrĩa ũnyitĩte njata icio mũgwanja na guoko gwake kwa ũrĩo, ũrĩa ũthiagĩra mĩtĩ-inĩ ĩyo mũgwanja ya thahabu ya kũigĩrĩra matawa.

² Nĩnjũũĩ ciĩko ciaku, o na wĩra waku mũritũ, o na ũkirĩrĩria waku. Nĩnjũũĩ atĩ ndũngĩkirĩrĩria andũ arĩa aaganu, na atĩ andũ arĩa moigaga nĩ atũmwo no ti atũmwo nĩwamageririe, na ũkĩmenya atĩ nĩ a maheeni.

³ Nĩũkirĩrĩrie na ũkomĩrĩria mathĩĩna nĩ ũndũ wa rĩĩtwa rĩakwa, na ndũrĩ wanoga.

⁴ No rīrī, ūndū ūrīa ngūgūcuukīra nī atīrī: Nīwatigire gūikara na wendani ūrīa warī nago mberē.

⁵ Ririkana kūrīa uumīte ūkagūa! Wīrire ūcooke wīke maūndū marīa wekaga mberē. Waga kwīrira, nīngūūka kūrī we na njeherie mūtī waku wa kūigīrīra tawa kuuma handū haguō.

⁶ No rīrī, ūrī na ūndū ūmwe mwega: Wee nīūthūire cīko cia andū arīa metagwo Anikolai,* iria o na nī thūire.

⁷ Ūrīa ūrī gūtū-rī, nīakīgue ūrīa Roho areera makanitha. Ūrīa wa gūtoorania-rī, nīngamwītīkīria kūrīa maciaro ma mūtī wa muoyo, ūrīa ūrī mūgūnda-inī wa Ngai wa gīkeno.

Ndūmīrīri kūrī Kanitha wa Simurina

⁸ “Kūrī mūraika wa kanitha wa Simurina,† mwandīkīre atīrī:

Ici nīcio ciugo cia ūrīa wa Mberē na nowe wa Kūrīkīrīria, ūrīa wakuire na agīcooka akīriūka.

⁹ Nīnjūūī mīnyamaro yaku na ūthīni waku, no ūrī gītonga! Nīnjūūī ūrīa ūrumagwo nī arīa moigaga atī nī Ayahudi no ti Ayahudi, no nī thunagogi ya Shaitani.

---

* **2:6** Anikolai maarī andū a kanitha, no nīmahooyaga mīhianano na makahūūra ūmaraya. † **2:8** Simurina rīarī itūūra rīeiguīte na ithaka mūno rīa Asia, na rīarī thiritū na Roma. Rīarī na Ayahudi angī matendete Akristiano o na hanini.

10 Ndūkae gwītīgīra maūndū marīa ūkiriī gūthīnio namo. Ngūmwīra atīrī, mūcukani nīarīikia amwe anyu njeera nīguo amūgerie, na mūnyamario handū ha mīthenya ikūmi. Wee ikaraga ūrī mwīhokeku, o nginya gūkua, na nīngūkūhe thūmbī ya muoyo.

11 Ūrīa ūrī gūtū-rī, nīakīigue ūrīa Roho areera makanitha. Ūrīa wa gūtoorania-rī, ndakahutio o na hanini nī gīkuū kīrīa gīa keerī.

Ndūmīrīri kūrī Kanitha wa Perigamo

12 “Kūrī mūraika wa kanitha wa Perigamo mwandīkire atīrī:

Ici nīcio ciugo cia ūrīa ūrī na rūhiū rūūgī mīena yeerī.

13 Atīrīrī, nīnjūūī kūrīa ūtūūrāga, o kūu Shaitani arī na gītī kīa ūnene. No ūtūūrīte ūrī o mwīhokeku harī nī. Wee ndūigana gūkaana wītīkio ūrīa warī naguo thīinī wakwa, o na matukū-inī ma Antipa, mūira wakwa mwīhokeku, ūrīa woragīrwo itūūra-inī rīanyu inene, o kūu Shaitani atūūrāga.

14 No rīrī, ndī na maūndū matarī maingī ngūgūcuukīra: atīrī, ūrī na andū kūu marūmītie ūrutani wa Balamu, ūrīa warutire Balaki kūheenereria andū a Isiraēli mehie na ūndū wa kūrīa irio irutīrwo mīhianano, o na mahūūrāge ūmaraya.‡

---

‡ 2:14 Balamu nīwe wataarire andū-a-nja a Midiani makīhītithia andū a Isiraēli na ūmaraya na kūrīa irio irī thaahu.

15 O na ningĩ no ũrĩ na andũ amwe marũmĩtie ũrutani wa andũ arĩa metagwo Anikolai.

16 Nĩ ũndũ ũcio, kũĩre! Waga gwĩka ũguo, nĩngũka kũrĩ we ica ikuhĩ, hũũrane nao na rūhiũ rūrũ rūrĩ kanua gakwa.

17 Ũrĩa ũrĩ gũtũ-rĩ, nĩakĩgue ũrĩa Roho areera makanitha. Ũrĩa ũgaatoorania-rĩ, nĩngamũhe mana mamwe marĩa mahithe. O na ningĩ nĩngamũhe ihiga rĩerũ rĩandĩkĩtwo rĩitwa rĩerũ, na gũtarĩ ũngĩ ũrĩũĩ o tiga ũcio ũkaamũkĩra ihiga rĩu.

Ndũmĩrĩri kũrĩ Kanitha wa Thuatira

18 “Kũrĩ mũraika wa kanitha wa Thuatira, § mwandĩkĩre atĩrĩ:

Ici nĩcio ciugo cia Mũrũ wa Ngai, ũrĩa ũrĩ na maitho matariĩ ta rūrĩrĩmbĩ rwa mwaki, na magũrũ make matariĩ ta gĩcango kĩrĩa gĩkumuthe gĩgathera.

19 Nĩnjũũĩ ciĩko ciaku, na ngamenya wendani waku, na wĩtĩkio waku, na ũtungata waku, na ũkirĩrĩria waku, o na ngamenya atĩ ciĩko ciaku cia kũrigĩrĩria nĩkĩrĩte iria cia mbere.

20 No rĩrĩ, ũndũ ngũgũcuukĩra no atĩrĩ, atĩ nĩũkirĩrĩrie mũndũ-wa-nja ũcio wĩtagwo Jezebeli, ũcio wĩtuaga mũnabii.* Nĩ ũndũ wa ũrutani wake, nĩahĩthagia ndungata

---

§ 2:18 Thuatira rĩarĩ itũũra inene rĩa kambĩ cia thigari cia mbaara. * 2:20 Rĩitwa “Jezebeli” haha rĩhũthĩrĩtwo kuonania ũhoru wa mũndũ-wa-nja warĩ mwaganu mũno kanitha-inĩ ũcio.

ciakwa ihūūrage ũmaraya, na irīīage irio iria irutīirwo mīhianano.

²¹ Nīndīmūheete ihinda rīa kwīrira ũmaraya ūcio wake, no nīaregete.

²² Nī ūndū ūcio ngūmūikia gītanda-inī kīa mīnyamaro, na ndūme arīa matharagia nake manyamare mūno, tiga no meririre matigane na mīthīre yake.

²³ Nīngooraga ciana ciake.† Namo makanitha mothe nīmakamenya atī nī nī thuthuuragia ngoro na meciiria, na nīngarīha o mūndū wanyu kūringana na ciīko ciake.

²⁴ Na rīu inyuī arīa mūrī kū Thuatira, o inyuī mūtārūmītīe ūrutani wake, na mūtārī mwamenya maūndū marīa marikīru ma hito cia Shaitani,‡ ta ūguo andū acio moigaga, inyuī ngūmwīra atīrī (no ndirī na mūrigo ūngī ngūmūigīrīra):

²⁵ Ikaragai mūrūmītīe O maūndū marīa mūrī namo o nginya rīrīa ngooka.

²⁶ Nake ūrīa ūgaatorania na ahingagie wendi wakwa nginya mūthia-rī, nīngamūhe wathani aathage ndūrīrī:

²⁷ ‘Nake nīagaciathaga na rūthanju rwa kīgera; agaacimemenda o ta ūrīa nyūngū ya rīūmba īmemendagwo,’

o ta ūrīa nī heetwo wathani uumīte kūrī Baba.

²⁸ Na nīngī nīngamūhe njata īrīa ya rūciinī.

---

† **2:23** “Ciana ciake” nī andū arīa othe maarūmagīrīra morutani ma Jezebeli ma ũmaraya na kūrīa irio iria ciarutagīrwo mīhianano. ‡ **2:24** Morutani marīa mataarī ma ma moigaga atī nīguo mūndū ahote gūtooria Shaitani no nginya ambe arikīre biū maūndū-inī make.

29 Ūrĩa ũrĩ gūtũ-rĩ, nĩakĩgũe ũrĩa Roho areera makanitha.

3

Ndũmĩrĩri kũrĩ Kanitha wa Saride

1 “Kũrĩ mũraika wa kanitha wa Saride,* mwandĩkĩre atĩrĩ:

Ici nĩcio ciugo cia ũrĩa ũrĩ na maroho mũgwanja ma Ngai, o na njata mũgwanja. Atĩrĩrĩ, nĩnjũũĩ ciĩko ciaku; nĩmenyete atĩ nĩũrĩ ngumo ya gũkorwo ũrĩ muoyo, no ũrĩ mũkuũ.

2 Arahũka! Īkĩra hinya maũndũ marĩa matigaire na marendanda gũkua, nĩgũkorwo ndionete ciĩko ciaku irĩ nginyanĩru maithe-inĩ ma Ngai wakwa.

3 Nĩ ũndũ ũcio, ririkana maũndũ marĩa wamũkĩrĩte na ũkamaigua; maathĩkĩre na wĩrĩre. No ũngĩrega kwarahũka-rĩ, nĩngooka ta mũici, na ndũkamenya ihinda rĩrĩa ngaagũkorerera.

4 No rĩrĩ, nĩ ũrĩ andũ matarĩ aingĩ kũu Saride arĩa matekĩrĩte nguo ciao gĩko. Nĩmagatwaranaga na nĩ mehumbĩte nguo njerũ, nĩgũkorwo nĩmagĩrĩre.

5 Mũndũ ũrĩa ũgatoorania-rĩ, nĩakahumbwo nguo njerũ tao. Ndirĩ hĩndĩ ngaatharia rĩtwa rĩake kuuma ibuku-inĩ rĩa muoyo, no nĩngoimbũra rĩtwa rĩake mbere ya Baba, na araike aake.

---

* 3:1 Saride rĩarĩ itũũra inene rĩa Ũthamaki wa Lidia; rĩarĩ ngumo nĩ ũndũ wa ũtonga warĩo.

6 Ūrĩa ūrĩ gūtũ-rĩ, nĩakĩigue ūrĩa Roho areera makanitha.

Ndũmĩrĩri kũrĩ Kanitha wa Filadelifia

7 “Kũrĩ mũraika wa kanitha wa Filadelifia,† mwandĩkĩre atĩrĩ:

Ici nĩcio ciugo cia ūrĩa mũtheru na wa ma, ūrĩa ũnyitĩte cabi ya Daudi. Kũrĩa ahingũra gũtirĩ mũndũ ũngĩhinga, na kũrĩa ahinga gũtirĩ mũndũ ũngĩhingũra.

8 Nĩnjũũĩ ciĩko ciaku. Atĩrĩrĩ, nĩnjĩkĩrĩte mũrango mũhingũre mbere yaku, ūrĩa ũtarĩ mũndũ ũngĩhota kũũhinga. Nĩnjũũĩ atĩ hinya ūrĩa ūrĩ nago nĩ mũnini, no nĩũrũmĩtie kiugo gĩakwa, na ndũigana gũkaana rĩitwa riakwa.

9 Nĩngatũma andũ arĩa a thunagogi ya Shaitani, arĩa moigaga atĩ nĩ Ayahudi o na gũtuĩka tio, no nĩkũheenania maheenanageria, ndũme moke mainamĩrĩre mbere ya magũrũ maku, na moimbũre atĩ nĩngwendete.

10 Na tondũ nawe nĩũtũũrĩte ũrũmĩtie rĩathani riakwa rĩa gũikara ũmĩrĩrie-rĩ, o na nĩ nĩngagũikaria ihinda rĩa kũgerio rĩrĩa rĩgooka mabũrũri mothe kũgeria arĩa matũũraga gũkũ thĩ.

11 Ngũũka o narua. Rũmia kĩrĩa ūrĩ nakĩo, nĩgeetha gũtikagĩe mũndũ ũkuoya thũmbĩ yaku.

12 Ūrĩa ũgaatoorania-rĩ, nĩngamũtua gĩtugĩ thĩinĩ wa hekarũ ya Ngai wakwa. Ndarĩ hĩndĩ ĩngĩ agacooka kuuma kuo. Nĩngamwandĩka

† 3:7 Rĩitwa Filadelifia nĩ kuuga “Itũũra rĩa Wendo.”

rīitwa rīa Ngai wakwa o na rīitwa rīa itūūra inene rīa Ngai wakwa, nīrīo Jerusalemu īrīa njerū, rīrīa rīraikūrūka kuuma igūrū kūrī Ngai wakwa; o na ningī ndīmwandīke rīitwa rīakwa rīerū.

¹³ Ūrīa ūrī gūtū-rī, nīakīgue ūrīa Roho areera makanitha.

Ndūmīrīri kūrī Kanitha wa Laodikia

¹⁴ “Kūrī mūraika wa kanitha wa Laodikia,‡ mwandīkīre atīrī:

Ici nīcio ciugo cia ūcio Ameni, mūira ūrīa mwīhokeku na wa ma, o we mwathi wa ciūmbe cia Ngai.

¹⁵ Nīnjūūī ciīko ciaku, ngamenya atī wee ndūrī mūhoru na ndūrī mūhiū. Kūngīrī wega korwo waheha kana ūhiūhe!

¹⁶ No tondū ūrī mūraru, ūkaaga kūhiūha na ūkaaga kūhora-rī, ngirie gūgūtua thī uume kanua gakwa.

¹⁷ Wee ugaga atīrī, ‘Nīī ndī gītonga, ngagīa na indo nyingī, na ndirī kīndū njagīte.’ No wee ndūūī atī ūrī mūnyamarīki, na ūrī wa kūiguīrwo tha, na ūrī mūthīni, na ūrī mūtumumu, o na ūrī njaga.

¹⁸ Ngūgūtaara atī ūgūre thahabu īrīa therie na mwaki kuuma kūrī nīī, nīgeetha ūtonge, na ningī ūgūre nguo cia rangi mwerū cia kwīhumba, nīguo ūhumbīre thoni cia njaga yaku, na ūgūre ndawa wīhake maitho maku, nīguo ūhote kuona.

‡ **3:14** Laodikia nī itūūra rīoīkaine mūno nī ūndū wa ūhoru wa bengi, na thukuru cia gūthomera ūrigitani, na ūhoru wa gūtuma nguo.

19 Arĩa nyendete nĩndĩmarũithagia na ngamaherithia. Nĩ ũndũ ũcio gĩa na kĩa, na wĩrire.

20 Atĩrĩrĩ, ndũgamĩte mūrango-inĩ ngĩūringaringa. Mũndũ o wothe angĩigua mũgambo wakwa, na ahingũre mūrango, nĩngũtoonya thĩinĩ ndĩanĩre irio nake, nake arĩanĩre na nĩ.

21 Ūrĩa ũgaatoorania-rĩ, nĩngamwĩtikĩria aikare hamwe na nĩ gĩtĩ-inĩ gĩakwa kĩa ũnene, o ta ũrĩa nĩ ndatooranirie na ngĩikaranĩra hamwe na Baba gĩtĩ-inĩ gĩaake kĩa ũnene.

22 Ūrĩa ũrĩ gũtũ-rĩ, nĩakĩigue ũrĩa Roho areera makanitha.”

4

Gĩtĩ kĩa ũnene kũu Igũrũ

1 Thuutha wa maũndũ macio ngĩrora, na rĩrĩ, hau mbere yakwa haarĩ na mūrango warĩ mũhingũre kũu igũrũ. Naguo mũgambo ũrĩa ndaiguĩte mbere iyo ũkĩnjarĩria, ũrĩa wagambaga ta coro, ũkiuga atĩrĩ, “Ambata, ũũke haha, na nĩngũkuonia maũndũ marĩa arĩ o nginya mageekĩka thuutha wa maũndũ maya.”

2 O rĩmwe ngĩkorwo ndĩ thĩinĩ wa Roho, na rĩrĩ, hau mbere yakwa harĩ na gĩtĩ kĩa ũnene kũu igũrũ, na nĩ harĩ na mũndũ wagĩikarĩire.

3 Nake ũcio wagĩikarĩire onekaga atariĩ ta ihiga rĩa mũthemba wa njathibi na wakiki. Naguo mũkũnga-mbura ũrĩa wonekaga ũhaana

ta kahiga karīa getagwo thumarati, nīguo warigi-icīirie gītī kīu kīa ūnene.*

⁴ Nakīo gītī kīu kīa ūnene nīkīarigiicīirio nī itī ingī cia ūnene mīrongo īirī na inya, nacio ciaikarīirwo nī athuuri mīrongo īirī na ana. Athuuri acio meehumbīte nguo njerū na magekīra thūmbī cia thahabu mītwe.

⁵ Hau gītī-inī kīu kīa ūnene nīhoimaga heni, na ngwa, na marurumī. Mbere ya gītī kīu kīa ūnene haarī matawa mūgwanja maakanaga. Matawa macio nīmo maroho marīa mūgwanja ma Ngai.

⁶ Ningī hau mbere ya gītī kīu kīa ūnene nī haarī kīndū kīahaanaga ta iria rīa gīcicio, narīo rīarī ikembu mūno, rīkahaana o ta gīcicio.

Ningī hau gatagatī, gūthiūrūrūkīria gītī kīu kīa ūnene, haarī na ciūmbe inya irī muoyo, nacio ciaiyūrītwo nī maitho mwena wa mbere, na wa na thuutha.

⁷ Nakīo kīūmbe kīa mbere kīahaanaga ta mūrūūthi, na gīa keerī kīahaanaga ta ndegwa, na gīa gatatū kīarī na ūthiū watariī ta wa mūdū, nakīo gīa kana gīatariī ta nderi īkīrera.

⁸ O kīūmbe kīmwe gīa ciūmbe icio inya irī muoyo kīarī na mathagu matandatū, nakīo kīaiyūrītwo nī maitho mwīrī wothe o nginya rungu rwa mathagu ma kīo. Mūthenya na ūtukū itiatigithagīria kuuga atīrī:

“Mwathani Ngai, Mwene-Hinya-Wothe nīwe
mūtheru,

---

* **4:3** Tondū gūtīrī mūdū ūngīona Ngai nī ūndū wa ūtheri ūrīa ūmūrīgiicīirie, akīragwo akengaga o ta tūhiga tūu twa goru.

ĩ nĩwe mũtheru, ti-itherũ nĩwe mũtheru,
o we ũrĩa warĩ ho, na nowe ũrĩ ho, na nowe
ũgooka.”

⁹ Rĩrĩa rĩothe ciũmbe icio irĩ muoyo ikũgocca,
na igekĩrĩra, na igacookeria ngaatho ũcio
ũikarĩire gĩtĩ kĩa ũnene, o ũcio ũtũũraga tene
na tene-rĩ,

¹⁰ nao athuuri acio mĩrongo ĩrĩ na ana
megũithagia thĩ mbere ya ũcio ũikarĩire gĩtĩ
kĩa ũnene, na makahooya ũcio ũtũũraga muoyo
tene na tene. Maigaga thũmbĩ ciao mbere ya gĩtĩ
kũu kĩa ũnene, makoiga atĩrĩ:

¹¹ “Wee Mwathani na Ngai witũ-rĩ, nĩwagĩrĩire
kũgocagwo, na gũtĩio, na kũgĩa na ũhoti,
nĩgũkorwo nĩwe wombire indo ciothe,
nacio ciombirwo na ũndũ wa kwenda
gwaku,
na ikĩgĩa na muoyo.”

5

Ibuku rĩa Gĩkũnjo, na Gatũrũme

¹ Ningĩ ngĩona ibuku rĩa gĩkũnjo rĩrĩ guoko-
inĩ kwa ũrĩo kwa ũrĩa waikarĩire gĩtĩ kĩa
ũnene rĩandĩkĩtwo mĩena yeerĩ, na rĩahingĩtwo
na gũcinĩrĩtwo na tũtembe mũgwanja twa
mũhũra.

² Ngĩcooka ngĩona mũraika warĩ na hinya
mũno akĩanĩrĩra na mũgambo mũnene akoo-
ria atĩrĩ, “Nũũ mwagĩrĩru kũmethũra tũtembe
tũtũ twa mũhũra, na ahingũre ibuku rĩrĩ rĩa
gĩkũnjo?”

³ No gũtiarĩ mũndũ o na ũmwe kũu igũrũ,
kana gũkũ thĩ, o na kana rungu rwa thĩ

ũngĩahotire kūhingūra ibuku rīu rĩa gĩkũnjo o na kana arĩrore thĩinĩ.

⁴ Na nĩ ngĩrĩra mũno tondũ gũtionekire mũndũ o na ũmwe mwagĩrĩru wa kūhingūra ibuku rīu rĩa gĩkũnjo kana arĩrore thĩinĩ.

⁵ Hĩndĩ ĩyo ũmwe wa athuuri acio akĩnjĩra atĩrĩ, “Tiga kūrĩra! Atĩrĩrĩ, Mũrũũthi ũrĩa wa mũhĩrĩga wa Juda, Thuuna ĩrĩa ya Daudi-rĩ, nĩatooranĩtie. We arĩ na ũhoti wa kūhingūra ibuku rīu rĩa gĩkũnjo, na amethũre tũtembe tũu mũgwanja twarĩo.”

⁶ Ningĩ ngĩona Gatũrũme arũgamĩte gata-gatĩ ga gĩtĩ kĩa ũnene, nako kahaanaga ta gathĩnjĩtwo, gathiũrũrũkĩirio nĩ ciũmbe iria inya irĩ muoyo, na athuuri acio. Kaarĩ na hĩa mũgwanja na maitho mũgwanja, na nĩmo maroho mũgwanja ma Ngai marĩa matũmĩtwo mathiige thĩ yothe.

⁷ Nake ũcio Gatũrũme agĩthĩ akĩoya ibuku rīu rĩa gĩkũnjo kuuma guoko-inĩ kwa ũrĩo kwa ũcio waikarĩire gĩtĩ kĩa ũnene.

⁸ Na aarĩkia kūrĩoya-rĩ, ciũmbe iria inya irĩ muoyo, na athuuri arĩa mĩrongo ĩrĩ na ana makĩgũithia thĩ mbere ya Gatũrũme. O ũmwe aarĩ na kĩnanda kĩa mũgeeto na maanyiĩtite mbakũri cia thahabu ciyũrĩte ũbumba, na nĩguo mahooya ma andũ arĩa aamũre.

⁹ Nao nĩmainire rwĩmbo rwerũ, makiuga atĩrĩ:
 “Wee nĩwe mwagĩrĩru wa kuoya ibuku rīu rĩa
 gĩkũnjo,
 na kũmethũra tũtembe tũu twarĩo,
 tondũ wee nĩworagirwo,

ũkĩgũrĩra Ngai andũ na thakame yaku ku-
uma mĩhĩrĩga yothe,
na thiomĩ ciothe, na andũ othe, o na ndũrĩrĩ
ciothe.

10 Wee nĩũmatuĩte andũ a ũthamaki na athĩnjĩri-
Ngai a gũtungatagĩra Ngai witũ,
nao magaathamaka gũkũ thĩ.”

11 Ningĩ ngĩrora, na nĩ ngĩigua mũgambo
wa araike aingĩ, mũigana wao warĩ ngiri na
ngiri, na ngiri ikũmi maita ngiri ikũmi. Nao
maathiũrũrũkĩirie gĩtĩ kĩa ũnene, na ciũmbe iria
irĩ muoyo, na athuuri acio.

12 Nao mainaga na mũgambo mũnene,
makoiga atĩrĩ:

“Kwagĩrĩra nĩ Gatũrũme, karĩa kooragirwo,
nĩguo kagĩe na ũhoti, na ũtonga, na ũũgĩ,
na hinya, na gĩtĩio, na riiri, o na ũgooci!”

13 Ngĩcooka ngĩigua ciũmbe ciothe irĩ kũu
igũrũ, na iria irĩ thĩ, na iria irĩ rungu rwa thĩ,
na iria irĩ iria-inĩ, o na indo ciothe iria irĩ thĩinĩ
wacio, ikĩina atĩrĩ:

“Ūgooci, na gĩtĩio, na riiri, na ũhoti,
irogĩa kũrĩ ũrĩa ũikarĩire gĩtĩ kĩa ũnene, na kũrĩ
Gatũrũme, nginya tene na tene!”

14 Nacio ciũmbe iria inya irĩ muoyo ikiuga atĩrĩ,
“Ameni”, nao athuuri acio makĩngũithia thĩ,
makĩhooya.

6

Tũtembe twa Mũhũra

1 Ningĩ nĩndonire ũcio Gatũrũme akĩmethũra
gatembe ka mbere ga tũtembe tũrĩa mũgwanja
twa mũhũra. Ngĩcooka ngĩigua kũmbe

kīmwe gĩa ciũmbe iria inya irĩ muoyo gĩkiuga na mũgambo wagambaga ta marurumĩ atĩrĩ, “Ũka!”

² Na niĩ ngĩrora, ngĩona mbarathi njerũ* hau mbere yakwa! Ũrĩa wamĩhaicĩte aanyiitĩte ũta, nake akĩheo thũmbĩ, akiumĩra atariĩ ta mũtoorania werekeire o gũtoorania.

³ Rĩrĩa Gatũrũme aamethũrire gatembe ga keerĩ, ngĩigua kĩũmbe kĩrĩa kĩrĩ muoyo gĩa keerĩ kĩoiga atĩrĩ, “Ũka!”

⁴ Ningĩ gũkiumĩra mbarathi ĩngĩ, nayo yarĩ ndune mũno.† Ũrĩa wamĩhaicĩte nĩaheetwo ũhoti wa kũniina thayũ kuuma thĩ, na atũme andũ mooragane. Nake akĩheo rūhiũ rwa njora rūnene.

⁵ Ningĩ rĩrĩa Gatũrũme aamethũrire gatembe ga gatatũ, ngĩigua kĩũmbe kĩrĩa kĩrĩ muoyo gĩa gatatũ kĩoiga atĩrĩ, “Ũka!” Na niĩ ngĩrora, ngĩona mbarathi njirũ‡ hau mbere yakwa! Ũrĩa wamĩhaicĩte aanyiitĩte ratiri na guoko gwake.

⁶ Ningĩ ngĩigua kĩndũ kĩarurumire ta mũgambo ũkuuma gatagatĩ-inĩ ga ciũmbe icio inya irĩ muoyo, ũkiuga atĩrĩ, “Kĩbaba kĩa ngano kiumage mũcaara wa mũthenya ũmwe, na ibaba ithatũ cia ngano ya cairi ciumage mũcara

---

* **6:2** Ũhoru wa mbarathi ici cia ihinda rĩa mũthia nĩwarĩtio ibuku-inĩ rĩa Zekaria 1:8-17, namo marangi macio maaragia ũhoru wa mũmĩtwari. Rangi mwerũ wonanagia ũhootani.

† **6:4** Mbarathi ĩno ndune yaragia ũhoru wa ũiti wa thakame na ũndũ wa kũuragana na mbaara. ‡ **6:5** Mbarathi ĩno njirũ nĩ ya kuonania ng’aragu. Nĩ ũndũ ũcio gũtoorio, na ũiti wa thakame, o na ng’aragu igooka irũmanĩrĩre.

wa mūthenya ūmwe, no ndūgathūkie maguta kana ūthūkie ndibe!

⁷ Ningī rīrīa Gatūrūme aamethūrire gatembe ga kana-rī, ngīigua mūgambo wa kīūmbe kīrīa kīrī muoyo gīa kana woiga atīrī, “Ūka!”

⁸ Na nī ngīrora, ngīona mbarathi theūku§ hau mbere yakwa! Ūrīa wamīhaicīte-rī, ee-tagwo Gīkuū, nake Jehanamu aamumīte thutha, amūkuhīrīrie. Nao makīheo ūhoti wa gwatha gīcunjī kīa inya gīa thī, nīguo mooragane na rūhiū rwa njora, na ng’aragu, na mūthiro, o na ningī nyamū iria ndīani cia gīthaka.

⁹ Ningī aamethūra gatembe ga gatano-rī, ngīona hau rungu rwa kīgongona maroho ma andū arīa mooragītwo nī ūndū wa kiugo kīa Ngai, na nī ūndū wa ūira ūrīa maagwatīrie.

¹⁰ Nao magīkaya na mūgambo mūnene, makīūra atīrī, “Mwathani Jehova, Wee mūtheru na wa ma, ūgūikara nginya rī ūtatuīrīrie atūūri a thī ciira nīguo ūrīhīrie thakame iitū?”

¹¹ Nao makīheo o mūndū nguo ndaaya ya rangi mwerū, na makīrwo meterere hanini, nginya mūigana wa ndungata iria maarutithanagia wīra nacio ūhinge, na nīo ariū na aarī a Ithe witū arīa maarī mooragwo o ta ūrīa o mooragirwo.

¹² Ningī ngīrora na ngīona aamethūra gatembe ga gatandatū. Nakuo gūkīgīa na gīthingithia kīnene. Narīo riūa rīkīgarūrūka, rīkīira ta nguo ya ikūnia itumītwo na guoya

---

§ 6:8 Mūndū mūkuū onekaga arī mūtheūku; mbarathi īno yonanagia gīkuū.

wa mbūri, naguo mweri wothe ūkīgarūrūka, ūgītunīha ta thakame,

¹³ nacio njata cia igūrū ikīgūa thī, o ta ūrīa ngūyū iria thaatu ciitīkaga kuuma mūkūyū-inī rīrīa wainainio nī rūhuho rūnene.*

¹⁴ Narīo igūrū rīkīeherio o ta ūrīa ibuku rīa gīkūnjo rīkūnjagwo, nacio irīma ciothe na icigīrīra ikīeherio ikiuma kūdū gwacio.

¹⁵ Nao athamaki a thī, na anene, na anene a thigari, na itonga, na andū arīa marī hinya, na ngombo ciothe, na andū arīa othe eyathi, makīhitha ngurunga-inī, na gatagatī ka ndwaro cia mahiga ma irīma.

¹⁶ Nao nīmeeraga irīma na ndwaro cia mahiga atīrī, “Tūgwīrei, mūtūhithe twehere ūthiū-inī wa ūcio ūrīa ūikarīre gītī kīa ūnene, na kuuma kūrī mang’ūrī ma Gatūrūme!

¹⁷ Nīgūkorwo mūthenya ūrīa mūnene wa mang’ūrī mao nīmūkinyu, nake nūū ūngīhota kūwītiiria?”

7

Andū Ngiri Igana rīa Mīrongo Īna na Inya a Isiraeli

¹ Thuutha wa ūguo ngīona araika ana marūgamīte ituri-inī iria inya cia thī, marigīrīrie huho iria inya cia thī nīgeetha rūhuho o ruothe rūtikahurutane gūkū thī, kana iria-inī rīrīa inene, o na kana mūtī-inī o wothe.

² Ngīcooka ngīona mūraika ūngī akīambata oimīte mwena wa irathīro, arī na mūhūri wa

---

* **6:13** Kūgūa kwa njata gūgaakorwo kūrī kīmenyithia kīmwe atī Mūrū wa Mūdū akirīi gūcooka.

Ngai* ūrĩa ūrĩ muoyo. Nake agĩta araika acio ana na mūgambo mūnene, acio maaheetwo ūhoti mathũkie thĩ na iria rĩrĩa inene, akĩmeera atĩrĩ:

³ “Mūtigathũkie thĩ, kana iria, o na kana mītĩ, nginya tũkorwo tũrĩkítie gwĩkĩra ndungata cia Ngai witũ rūūri ithiithi-inĩ ciao.”

⁴ Ningĩ ngĩigua mūigana wa arĩa meekĩrwo rūūri, nao maarĩ: 144,000 kuuma mĩhĩrĩga yothe ya Isiraeli.

⁵ A mūhĩrĩga wa Juda arĩa meekĩrwo rūūri maarĩ 12,000,

na a mūhĩrĩga wa Rubeni maarĩ 12,000,

na a mūhĩrĩga wa Gadi maarĩ 12,000,

⁶ na a mūhĩrĩga wa Asheri maarĩ 12,000,

na a mūhĩrĩga wa Nafitali maarĩ 12,000,

na a mūhĩrĩga wa Manase† maarĩ 12,000,

⁷ na a mūhĩrĩga wa Simeoni maarĩ 12,000,

na a mūhĩrĩga wa Lawi maarĩ 12,000,

na a mūhĩrĩga wa Isakaru maarĩ 12,000,

⁸ na a mūhĩrĩga wa Zebuluni maarĩ 12,000,

na a mūhĩrĩga wa Jusufu maarĩ 12,000,

na a mūhĩrĩga wa Benjamini maarĩ 12,000.

Andũ Gĩkundi Kĩnene Mehumbĩte Nguo Ndaaya cia Rangi Mwerũ

⁹ Thuutha wa maũndũ macio ngĩcooka ngĩrora, na hau mbere yakwa-rĩ, ngĩona

---

* **7:2** Mūhũri ūcio wa Ngai warĩ wa gwĩkĩra andũ ake rūūri nĩgeetha matikananiinanĩrio na thĩ. † **7:6** Manase aarĩ ūmwe wa ariũ a Jusufu. Haha mūhĩrĩga wa Dani ti mūgwete, nao Manase na Jusufu makagwetwo mwanya mwanya.

kīrīndī kīnene gītangītārīka nī mūndū, kīa andū moimīte ndūrīrī-inī ciothe, na maarī a mīhīrīga yothe, na iruka ciothe, na thiomī ciothe, marūgamīte mbere ya gītī kīa ūnene, na mbere ya Gatūrūme. Nao meehumbīte nguo ndaaya cia rangi mwerū, na makanyiita makīndū na moko.

¹⁰ Nao maanagīrīra na mūgambo mūnene makoiga atīrī:

“Kūhonokania nī kwa Ngai witū,
ūrīa ūikarīire gītī kīa ūnene,
na gwa Gatūrūme.”

¹¹ Nao araika acio othe maarūgamīte mathiūrūrūkīirie gītī kīu kīa ūnene, na magathiūrūrūkīria athuuri acio na ciūmbe icio inya irī muoyo. Nao magīturumithia mothiū mao thī hau mbere ya gītī kīa ūnene, makīhooya Ngai,

¹² Makiugaga atīrī:

“Ameni!
Ūgooci, na riiri,
na ūūgī, na ngaatho, na gītīio
na ūhoti, na hinya,
irotūūra na Ngai witū tene na tene.
Ameni!”

¹³ Na rīrī, ūmwe wa athuuri acio akīnjūūria atīrī, “Andū aya mehumbīte nguo ndaaya cia rangi mwerū nī a, na moimīte kū?”

¹⁴ Na nī ngīmūcookeria atīrī, “Mūthuuri ūyū, nīwe ūūī.”

Nake akīnjūūria atīrī, “Aya nī arīa moimīte mīnyamaro-inī irīa mīnene; nao nīmathambītie

nguo ciao na magacierũhia na thakame ya Gatũrũme.

¹⁵ Nĩ ũndũ ũcio,
 “rĩu maikaraga mbere ya gĩtĩ kĩa ũnene kĩa Ngai,
 na mamũtungatagĩra mũthenya na ũtukũ
 thĩinĩ wa hekarũ yake;
 nake ũrĩa ũikaragĩra gĩtĩ kĩa ũnene egũtũura
 atambũrũkĩtie hema yake igũrũ rĩao.

¹⁶ Gũtirĩ hĩndĩ magaacooka kũhũũta;
 na matigacooka kũnyoota.

Matigacinwo rĩngĩ nĩ riũa,
 o na kana nĩ ũrugarĩ mũhiũ o na ũrĩkũ.

¹⁷ Nĩgũkorwo Gatũrũme ũrĩa ũrĩ gatagatĩ ga gĩtĩ
 kĩa ũnene nĩwe ũgaatuĩka mũrĩithi wao;
 nĩakamatongoria, amakinyie ithima-inĩ cia
 maaĩ ma muoyo.

Nake Ngai nĩakamagiria maithori mothe
 mathire maitho-inĩ mao.”

8

Gatembe ka Mũgwanja na Rũgĩo rwa Thahabu

¹ Ningĩ rĩrĩa Gatũrũme aamethũrire gatembe
 ka mũgwanja-rĩ, kũu igũrũ gũgĩkirwo ki ihinda
 ta rĩa nuthu ithaa.

² Na nĩ ngĩona araike mũgwanja arĩa
 marũgamaga mbere ya Ngai, nao makĩheo
 tũrumbeta mũgwanja.*

³ Nake mũraika ũngĩ, ũrĩa warĩ na rũgĩo
 rwa thahabu, agĩũka akĩrũgama kĩgongona-inĩ.
 Nake akĩheo ũbumba mũingĩ nĩgeetha aũrute

---

* **8:2** Matukũ ma tene karumbeta kaahuhagwo ga kwanĩrĩra
 maũndũ ma bata na kwĩra andũ mehũũge nĩ ũndũ wa mbaara.

igongona hamwe na mahooya ma arĩa othe aamũre hau igũrũ rĩa kīgongona gĩa thahabu kĩrĩa kĩrĩ mbere ya gĩtĩ kĩa ũnene.

⁴ Nayo ndogo ya ũbumba ũcio, hamwe na mahooya ma andũ arĩa aamũre, ĩkĩambata mbere ya Ngai yumĩte guoko-inĩ kwa mũraika ũcio.

⁵ Nake mũraika ũcio akĩoya rũgĩo rũu rwa thahabu, akĩrũiyũria mwaki kuuma kīgongona-inĩ, akĩũikia thĩ; nakuo gũkĩgĩa ngwa, na marurumĩ, na heni, na gĩthingithia.

Tũrumbeta

⁶ Hĩndĩ ĩyo araiika arĩa mũgwanja maarĩ na tũrumbeta mũgwanja makĩlhaarĩria gũtũhuha.

⁷ Mũraika wa mbere akĩhuha karumbeta gake, nakuo gũkĩgĩa mbura ya mbembe na mwaki itukanĩte na thakame, nacio igĩikio thĩ. Nakĩo gĩcunjĩ gĩa ithatũ gĩa thĩ gĩkĩhĩa, na gĩcunjĩ gĩa ithatũ kĩa mĩtĩ ĩkĩhĩa, o na nyeki yothe nduru ĩkĩhĩa.

⁸ Mũraika wa keerĩ nake akĩhuha karumbeta gake, nakĩo kĩndũ kĩaahaanaga ta kĩrĩma kĩnene gĩaakanaga mwaki-rĩ, gĩgĩikio thĩinĩ wa iria rĩrĩa inene. Nakĩo gĩcunjĩ gĩa ithatũ kĩa iria rĩu gĩgĩtuĩka thakame,†

⁹ na gĩcunjĩ gĩa ithatũ gĩa ciũmbe iria irĩ muoyo thĩinĩ wa iria rĩu igĩkua, na gĩcunjĩ gĩa ithatũ kĩa marikabu ikĩanangwo.

¹⁰ Nake mũraika wa gatatũ akĩhuha karumbeta gake, nayo njata nene mũno ĩkiuma igũrũ

† **8:8** Maaĩ gũtuĩka thakame nĩguo warĩ mũthiro wa mbere kũu bũrũri wa Misiri.

yakanīte ta gīcinga, ĩkīgwīra gīcunjī gīa ithatū kīa njūū na ithima cia maaī,

¹¹ narīo rīitwa rīa njata ĩyo nī Kūrūra.‡ Gīcunjī gīa ithatū kīa maaī macio gīkīrūra, na andū aingī magīkua nī kūnyua maaī macio marūrū.

¹² Nake mūraika wa kana akīhuha karumbeta gake, narīo riūa rīkīringwo gīcunjī gīa ithatū, o nago mweri gīcunjī gīa ithatū, o na njata nacio gīcunjī gīa ithatū, tondū ūcio gīcunjī gīa ithatū gīacio gīgītuīka nduma.§ Nakīo gīcunjī gīa ithatū kīa mūthenya gīkīaga ūtheri, o na gīcunjī gīa ithatū kīa ūtukū o taguo.

¹³ O ndorete-rī, ngīgua nderi yombūkaga rīera-inī ĩkīanīrīra na mūgambo mūnene, ĩkoiga atīrī: “Kaī kūrī na haaro-ī! Kaī kūrī na haaro-ī! Kaī inyuī arīa mūtūūraga thī mūrī na haaro-ī, tondū wa tūrumbeta tūrīa tūkirie kūhuhwo nī araika acio angī atatū-ī!”

9

¹ Nake mūraika wa gatano akīhuha karumbeta gake, na nī ngīona njata yumīte igūrū ĩkagūa thī. Nayo njata ĩyo ĩkīnengerwo cabi ya Irima-rītarī-Gīturi.

² Hīndī ĩrīa aahingūrire Irima-rītarī-Gīturi-rī, rīkiuma ndogo yahaanaga ta ndogo ya icua inene. Narīo riūa na matu igīkīrwo nduma nī ndogo ĩyo yoimaga Irima-rīu-rītarī-Gīturi.

---

‡ **8:11** Nī kūrī mūmera wītagwo Kūrūra; ūtūmīrītwo haha kuonania mūtino na kīeha. § **8:12** Mūthiro wa kenda wa būrūri wa Misiri warī wa nduma nene mūthenya ĩtatū; mūthiro ĩno gūcookerwo ibuku-inī rīrī nīkuonania atī Ngai arī hakuhī gūkūūra andū aake.

³ Na thīnī wa ndogo ūyo gūkiuma ngigī, igīūka thī, nacio ikīheo ūhoti ūtariī ta wa tūng'aurū twa thī.

⁴ Nacio ikīrwo itikeehie nyeki ya thī, kana mūmera o wothe o na kana mūtī, o tiga andū arīa matarī na rūri rwa Ngai ithiithi ciao.

⁵ Nacio ikīaga kūheo ūhoti wa kūmooraga, o tiga wa kūmaherithia mīeri ītano. Naruo ruo rūrīa maiguire rwarī o ta ruo rwa kang'aurū karathīte mūdū.

⁶ Matukū-inī macio andū nīmagacaragia gīkuū, no matigakīona; nīmakeriragīria gūkua, nakīo gīkuū gīkamoorīra.

⁷ Ngigī icio ciahānaga ta mbarathi ihaarīrio nī ūndū wa mbaara. Mītwe-inī yacio ciarī na kīndū kīhānaga ta thūmbī cia thahabu, namo mothiū maacio maahaanaga ta mothiū ma andū.

⁸ Njuirī yacio yahaanaga ta njuirī cia andū-anja, namo magego maacio maatarī ta magego ma mūrūthi.

⁹ Nacio ciarī na ngo cia kūgitīra gīthūri ciahānaga ta ngo cia kīgera, naguo mūgambo wa mathagu maacio warī ta mūrurumo wa mbarathi nyingī na ngaari cia ita iteng'ereite irorete mbaara-inī

¹⁰ Ciarī na mīting'oe, o na mboora ta cia tūng'aurū, na mīting'oe-inī yacio ciarī na ūhoti wa kūnyariira andū ihinda rīa mīeri ītano.

¹¹ Na nī ciarī na mūthamaki waciathaga, na nīwe mūraika wa Irima-rītarī-Gīturi, narīo rīitwa rīake na rūthiomi rwa Kīhibirania nī Abadoni, ningī na Kīyunani agetwo Apolioni.*

---

* **9:11** "Abadoni" nī rīitwa rīa Kīhibirania na rīgītaūrwo nī kuuga "Mūniinani."

12 Haaro ya mbere nīyathira; haatigara ingī igīrī iria igūūka thuutha.

13 Mūraika wa gatandatū nake akīhuha karumbeta gake, na nī ngīgua mūgambo ūkiuma hīa-inī cia kīgongona gīa thahabu kīrīa kīrī mbere ya Ngai.†

14 Ūkīra mūraika ūcio wa gatandatū warī na karumbeta atīrī, “Ohora araika arīa ana arīa moheirwo rūū-inī rūrīa rūnene rwa Farati.”

15 Nao araika acio ana, arīa maathagathagītwo nī ūndū wa ihinda rū, na nī ūndū wa mūthenya ūcio o na nī ūndū wa mweri ūcio, o na mwaka ūcio makīohorwo nīguo moorage andū gīcunjī gīa ithatū kīa andū gūkū thī.

16 Nacio mbūtū cia mbaara iria ciahacīte mbarathi mūigana wacio warī milioni magana meerī. Nīndaiguire mūigana wacio.

17 Mbarathi icio ndonire na kīoneki hamwe na arīa macihaicīte-rī, ciahanaaga atīrī: Ngo ciacio cia kūgitīra gīthūri ciarī cia rangi mūtune ta mwaki, na rangi wa bururu, na rangi wa ngoikoni ūhaana ta ūbiriti. Ciongo cia mbarathi icio ciahanaaga ta ciongo cia mīrūūthi, natuo tūnua twacio twoimaga mwaki, na ndogo, o na ūbiriti.

18 Gīcunjī gīa ithatū kīa andū a gūkū thī nīkīoragirwo nī mīthiro īyo itatū ya mwaki, na ndogo, na ūbiriti iria cioimaga tūnua-inī twacio.

19 Hinya wa mbarathi icio warī tūnua-inī twacio na mīting’oe-inī yacio, nīgūkorwo mīting’oe

---

† 9:13 Kīgongona gīakoragwo na mītheece īna yatarī ta hīa, o rūmwe koine-inī; mūdū akīūrīra kūragwo nīathiaga akanyiita mītheece (rūhīa) ūmwe.

yacio yahaanaga ta nyoka ĩrĩ na ciongo iria itihagia andũ nacio.

²⁰ Andũ a thĩ acio angĩ, arĩa matoragirwo nĩ mĩthiro ĩyo, matiigana kwĩrira mehia ma wĩra wa moko mao; matiigana gũtiga kũhooya ndaimono, na mĩhianano ya thahabu, na ya betha, na ya gĩcango, na ya mahiga, na ya mĩtĩ, o mĩhianano ĩrĩa ĩtangĩhota kuona, kana ĩigue, kana ĩtware.

²¹ O na ningĩ matiigana kwĩrira nĩ ũndũ wa mehia ma ũragani wao, kana ũrogi wao, kana ũmaraya wao, o na kana ũici wao.

10

Mũraika na Kabuku ga Gĩkũnjo

¹ Ningĩ ngĩcooka ngĩona mũraika ũngĩ warĩ na hinya mũno agĩkũrũka oimĩte igũrũ. Nake ehumbĩte itu ta nguo, na igũrũ rĩa mūtwe wake haarĩ na mũkũnga-mbura; naguo ũthiũ wake wahaanaga ta riũa, namo magũrũ make maahaanaga ta itugĩ cia mwaki.

² Nake aanyitĩte na guoko gwake kabuku kanini ga gĩkũnjo karĩ kahingũre. Aakinyithĩtie kũgũrũ gwake kwa ũrĩo iria-inĩ, nakuo kwa ũmotho agagũkinyithia thĩ nyũmũ,

³ akĩgũthũka na mũgambo mũnene ta wa mũrũthi ũkĩrarama. Hĩndĩ ĩrĩa aagũthũkire-rĩ, mĩgambo ya ngwa iria mũgwanja ikĩgamba.

⁴ Na rĩrĩa ngwa icio mũgwanja ciagambire, ndaarĩ hakuhĩ kwandĩka; no ngĩigua mũgambo kuuma igũrũ ũkiuga atĩrĩ, “Mohoro macio maario nĩ ngwa icio mũgwanja-rĩ, maige marĩ hito, ndũkamaandĩke.”

⁵ Nake mūraika ūcio ndonete arūgamīte iria-inī na akarūgama thī nyūmū agītambūrūkia guoko gwake kwa ūrīo na igūrū.

⁶ Nake akīhīta na ūrīa ūtūūrāga muoyo nginya tene na tene, o we ūrīa wombire igūrū na indo ciothe iria irī kuo, na akīūmba thī na indo ciothe iria irī thīnī warīo, akiuga atīrī, “Hatirī na ihinda rīngī rīa gweterera!”

⁷ No matukū-inī marīa mūraika wa mūgwanja agaakorwo akiriī kūhuha karumbeta gake-rī, hitho ya Ngai nīkahingio, o ta ūrīa eerire anabii arīa ndungata ciake.

⁸ Ningī mūgambo ūrīa ndaiguīte uumīte igūrū ūkīnjarīria rīngī, ūkīnjīra atīrī: “Thī, woe kabuku kau ga gīkūnjo karīa kahingūre kuuma guoko-inī kwa mūraika ūcio ūrūgamīte akinyīte iria, na agakinya thī nyūmū.”

⁹ Nī ūndū ūcio, ngīthī kūrī mūraika, na ngīmūūria aahe kabuku kau ga gīkūnjo. Nake akīnjīra atīrī, “Koe, ūkarīe. Gaakinya nda nīgegūkūrūrīra, no karī kanua gegūkorwo karī na mūrīo ta ūūkī!”

¹⁰ Ngīkīoya kabuku kau ga gīkūnjo kuuma guoko-inī kwa mūraika ūcio, na niī ngīkarīa. Karī kanua kaarī na mūrīo ta ūūkī, no ndarīkia gūkarīa, gakīndūrīra.

¹¹ Ngīcooka ngūrwo atīrī, “No nginya ūrathe ūhorō rīngī ūkonī andū aingī, na ndūrīrī nyingī, na thiomī nyingī, o na athamaki aingī.”

11

Aira arīa Eerī

¹ Ningĩ ngĩnengerwo mūrangi wa gũthima wahaanaga ta rūthanju, ngĩrwo atĩrĩ, “Thiĩ ũthime hekarũ ya Ngai na kīgongona, na ũtare andũ arĩa marahooya Ngai kuo.

² No nja ya hekarũ ũtigane nayo, ndũkamĩthime tondũ nĩhetwo andũ-a-Ndũrĩrĩ.* Nao nĩmakarangĩrĩria itũūra rĩu itheru ihinda rĩa mĩeri mĩrongo ĩna na ĩrĩ.

³ Na nĩ nĩngaahē aira akwa eerĩ hinya, nao nĩmakaratha ũhoro handũ ha matukũ 1,260 mehumbĩte guo cia makũnia.”

⁴ Acio nĩo mĩtamaiyũ ĩrĩa ĩrĩ, na nĩo mĩtĩ ĩrĩa ĩrĩ ya kũigĩrĩrwo matawa ĩrĩa ĩrũgamĩte mbere ya Mwathani wa thĩ.

⁵ Mũndũ o wothē angĩkaageria kũmeka ũũru, mwaki ũkoimaga tũnua twao ũkaniina thũ icio ciao. Na mũndũ o wothē ũngĩkenda kũmeka ũũru no nginya akue o ũguo.

⁶ Andũ aya marĩ na hinya wa kũhinga igũrũ nĩgeetha gũtikae kuura mbura ihinda rĩrĩa makaaratha ũhoro; ningĩ marĩ na hinya wa kũgarũra maaĩ matuĩke thakame. O na ningĩ marĩ na hinya wa kũhũũra thĩ na mĩthemba yothē ya mĩthiro maita maingĩ o ta ũrĩa mangĩenda.

⁷ Rĩrĩa makaarĩkia kũheana ũira wao-rĩ, nyamũ ĩrĩa yambataga yumĩte Irima-rĩrĩa-Rĩtarĩ-Gĩturi nĩkamatharĩkĩra ĩmatoorie, na ĩmoorage.

⁸ Nacio ciimba ciao igaatigwo ciaraganĩte njĩra-inĩ cia itũūra rĩrĩa inene, rĩrĩa

---

* **11:2** Nja ya hekarũ nĩkuo andũ-a-Ndũrĩrĩ maahooyagĩra.

rĩgerekanagio rĩgetwo Sodomu kana Misiri, na nĩkuo Mwathani wao aambĩirwo mūtĩ igūrũ.

⁹ Na ihinda rĩa mĩthenya ĩtatũ na nuthu, andũ a kuuma iruka ciothe, na mĩhĩrĩga yothe, na thiomĩ ciothe na ndũrĩrĩ ciothe, nĩmakerorera ciimba ciao, na magirie ithikwo.

¹⁰ Nao andũ arĩa matũũraga thĩ nĩmagakenerera aira acio, na makũngũire magĩtũmanagĩra iheo, tondũ anabii acio eerĩ nĩmanyariiraga andũ a gũkũ thĩ.

¹¹ No thuutha wa mĩthenya ĩtatũ na nuthu, mĩhũmũ ya muoyo ĩkĩmatoonya yumĩte kũrĩ Ngai, nao makĩrũgama na magũrũ mao, na arĩa maamonire makĩnyiitwo nĩ kĩmako kĩnene mũno.

¹² Ningĩ makĩigua mũgambo mũnene uumĩte igūrũ ũkĩmeera atĩrĩ, “Ambatai na gũkũ.” Nao makĩambata igūrũ marĩ itu-inĩ, thũ ciao imeroreire.

¹³ Ithaa o rĩu-rĩ, gũkĩgĩa na gĩthingithia kĩnene, nakĩo gĩcunjĩ gĩa ikũmi gĩa itũũra rĩu gĩkĩmomoka. Andũ ngiri mũgwanja makĩũragwo nĩ gĩthingithia kũ, nao arĩa maati-garire makĩmaka na makĩgooca Ngai wa igūrũ.

¹⁴ Haaro ya keerĩ nĩyathira, haaro ya gatatũ-rĩ, ĩgũũka o narua.

Karumbeta ka Mũgwanja

¹⁵ Nike mũraika wa mũgwanja akĩhuha karumbeta gake, nakuo gũkĩgĩa na mũgambo mĩnene kũu igūrũ, nayo ĩkiuga atĩrĩ:

“Ũthamaki wa thĩ nĩũtuĩkĩte ũthamaki wa Mwathani witũ, o na Kristũ wake,

nake egūtũura athamakaga nginya tene na tene.”

¹⁶ Nao athuuri arĩa mĩrongo ĩĩrĩ na ana, arĩa maaikarĩire itĩ ciao cia ũnene mbere ya Ngai, magĩturumithia mothiũ mao thĩ makĩhooya Ngai,

¹⁷ makiuga atĩrĩ:

“Nĩtwagũcookeria ngaatho, Mwathani Ngai,
Wee Mwene-Hinya-Wothe,
o Wee ũrĩ ho, na nowe warĩ ho,
tondũ nĩwoete hinya waku mũnene,
ũkambĩrĩria gũthamaka.

¹⁸ Ndũrĩrĩ nacio nĩciarakarire;
namo mang’ũrĩ maku nĩmakinyĩte.

Hĩndĩ nĩnginyu ya andũ arĩa akuũ gũtuĩrwo ciira,
o na ya kũhe anabii, ndungata ciaku, iheo,
hamwe na arĩa aamũre, na arĩa metigĩrĩte rĩtwa rĩaku,
arĩa anini na anene,
o na ya kwananga arĩa manangaga thĩ.”

¹⁹ Ningĩ hekarũ ya Ngai kũu igũrũ ĩkĩhingũrwo, na thĩinĩ wa hekarũ yake gũkĩoneka ithandũkũ rĩrĩa rĩa kĩrĩkanĩro gĩake.†
Nakuo gũkĩgĩa na heni, na marurumĩ, na ngwa, na gĩthingithia, na mbura nene ya mbembe.

12

Mũndũ-wa-Nja na Ndamathia

---

† **11:19** Ithandũkũ rĩa kĩrĩkanĩro kũu igũrũ nĩkuonania atĩ Ngai nĩ mwĩhokeku na nĩahingagĩria andũ ciĩranĩro ciake nao.

¹ Ningĩ kũu igūrũ gũkĩoneka ũrirũ mũnene wa kũgegania: gũkĩoneka mũndũ-wa-nja we-humbĩte riũa, agacooka agakinya mweri na magūrũ, na agekĩra thũmbĩ ya njata ikũmi na igĩrĩ mūtwe.

² Aarĩ na nda, na nĩakayaga nĩ ruo tondũ aarĩ hakuhi kũheo mwana.

³ Ningĩ gũkĩoneka ũrirũ ũngĩ kũu igūrũ na atĩrĩ: nĩ ndamathia nene* yarĩ ndune, na yarĩ na ciongo mũgwanja, na hĩa ikũmi, na thũmbĩ mũgwanja ciongo-inĩ ciayo.

⁴ Naguo mũting'oe wayo ũkĩhaata gĩcunjĩ gĩa ithatũ kĩa njata cia igūrũ na igĩcirekania thĩ. Ndamathia iyo ikĩrũgama mbere ya mũndũ-wa-nja ũcio warĩ hakuhi kũheo mwana, nĩguo itambuure mwana ũcio aaciawo o ũguo.

⁵ Nake mũndũ-wa-nja ũcio akĩgĩa mwana wa kahĩ, ũrĩa ũgaathaga ndũrĩrĩ ciothe na rũthanju rwa kĩgera. Nake mwana ũcio akĩhurio, agĩtwarwo igūrũ gĩtĩ-inĩ kĩa ũnene kĩa Ngai.

⁶ Mũndũ-wa-nja ũcio akĩūrĩra werũ-inĩ, handũ harĩa aathondekeirwo nĩ Ngai, harĩa aarĩ amenyererwo handũ ha ihinda rĩa matukũ 1,260.

⁷ Na rĩrĩ, kũu igūrũ gũkĩgĩa mbaara. Mikaeli† na araika ake makĩrũa na ndamathia iyo, nayo ndamathia na araika ayo makĩrũa nao.

⁸ No ndamathia ndĩarĩ na hinya wa kũigana,

---

* **12:3** Kĩrĩkanĩro-inĩ ndamathia cionanagia thũ cia Ngai na cia andũ a Isiraeli. † **12:7** Mikaeli nĩwe mũraika ũrĩa mũnene ũrĩa ũgitağĩra andũ a Isiraeli, na nĩwe ũkaamahonokia mĩnyamaro-inĩ ya mũthia.

nayo hamwe na araika ayo makĩaga ũikaro kũu igūrũ.

⁹ Nayo ndamathia ĩyo nene ĩkĩnyugutwo thĩ, na nĩyo nyoka ĩrĩa ya tene, o ĩrĩa ĩĩtagwo mũcukani, na ĩgeetwo Shaitani, ĩrĩa ĩhĩthagia andũ a thĩ yothe. Nayo ĩkĩnyugutwo thĩ hamwe na araika ayo.

¹⁰ Ningĩ ngĩcooka ngĩigua mũgambo mũnene kũu igūrũ, ũkiuga atĩrĩ:

“Rĩu ũhonokio nĩ mũkinyu, na ũhoti, na ũthamaki wa Ngai witũ,
o na wathani wa Kristũ wake.

Nĩgũkorwo ũrĩa ũcuukaga ariũ na aarĩ a Ithe witũ,

ũrĩa ũmacuukaga mbere ya Ngai mũthenya na ũtukũ,
nĩaharũrũkĩtio thĩ.

¹¹ Nao nĩmamũtooririe

na ũndũ wa thakame ya Gatũrũme,
o na nĩ ũndũ wa kiugo kĩa ũira wao;

na matiigana kwenda kũhonokia mĩoyo yao,
o na maatuĩka a gũkua.

¹² Nĩ ũndũ ũcio, kenai inyuĩ igūrũ,
o na inyuĩ arĩa mũtũũraga kuo!

No kaĩ thĩ na iria rĩrĩa inene irĩ na haaro-ĩ,
tondũ mũcukani nĩaikũrũkĩte kũrĩ inyuĩ!

Nake aiyũrĩtwo nĩ marũrũ manene,

tondũ nĩoĩ atĩ ihinda rĩake rĩrĩa rĩtigaire nĩ inyinyi.”

¹³ Rĩrĩa ndamathia ĩyo yoonire atĩ nĩyanyugutwo thĩ, ikĩambĩrĩria kũnyariira mũndũ-wa-nja ũcio waagĩite mwana wa kahĩ.

¹⁴ Nake mũndũ-wa-nja ũcio akĩheo mathagu meerĩ ma nderi ĩrĩa nene nĩgeetha ombũke athĩĩ

werū-inĩ handũ harĩa aathondekeirwo, harĩa aarĩ amenyererwo kwa ihinda, na kwa mahinda na nuthu ya ihinda, harĩa atangĩakinyĩrirwo nĩ nyoka ĩyo.

¹⁵ Nayo nyoka ĩyo ĩkĩhorora maaĩ kuuma kanua kayo o ta rūũĩ, nĩgeetha ĩkinyĩrie mũndũ-wa-nja ũcio, ĩtũme atwarwo nĩ kĩguũ kũ.

¹⁶ No thĩ nayo ĩgĩteithĩrĩria mũndũ-wa-nja ũcio na ũndũ wa gwathamia kanua kayo, nayo ĩkĩmeria rūũĩ rūu rwahororetwo nĩ ndamathia ĩyo kuuma kanua kayo.

¹⁷ Hĩndĩ ĩyo ndamathia ĩyo ĩkĩrakarĩra mũndũ-wa-nja ũcio mũno, nayo ĩgĩthĩ kũrũa na ciana iria ingĩ ciake, na nĩo andũ arĩa maathĩkagĩra maathani ma Ngai, na makagwatĩria ũira wa Jesũ.

13

¹ Nayo ndamathia ĩyo ĩkĩrũgama hũgũrũrũ-inĩ cia iria.

Nyamũ kuuma Iria rĩrĩa Inene

Ningĩ ngĩcooka ngĩona nyamũ ĩkiuma iria thĩinĩ. Nyamũ ĩyo yarĩ na hĩa ikũmi, na mĩtwe mũgwanja, na hĩa-inĩ ciayo yarĩ na thũmbĩ ikũmi, na o mĩtwe wayo warĩ na rĩitwa rĩa kũruma Ngai.

² Nyamũ ĩyo ndonire yahaanaga ta ngarĩ, no magũrũ mayo maatarĩ ta ma nduba, nako kanua kayo kahaanaga ta ka mũrũuthi. Nayo ndamathia ĩyo ĩkĩhe nyamũ ĩyo hinya wayo na gĩtĩ kĩayo kĩa ũnene o na wathani mũnene.

³ Mĩtwe ũmwe wa nyamũ ĩyo wonekaga ta waringĩtwo iringa rĩa kũrango, no iringa

rīu rīa kīūrigo nīrīahonete. Nayo thī yothe nīyagegete na īkīrūmīrīra nyamū īyo.

⁴ Nao andū magīkīhooya ndamathia īyo tondū nīyaheete nyamū īyo ūhoti wayo, o na makīhooya nyamū īyo, na makoorigia atīrī, “Nūū ūtariī ta nyamū īno? Nūū ūngīmīūkīrīra, arūe nayo?”

⁵ Nayo nyamū īyo īkīheo kanua ga kwaria ciugo cia mwītīio na cia kūruma Ngai, na īkīheo ihinda rīa gwithana rīa mīeri mīrongo īna na īrī.

⁶ Nyamū īyo īgītumūra kanua īrume Ngai, na īcambie rītwa rīake, na gīikaro gīake, o na arīa matūūruga kūu igūrū.

⁷ Nīyaheirwo hinya nīguo īrūe na arīa aamūre na īmatorie. Na īkīheo wathani igūrū rīa mīhīrīga yothe, na andū a iruka ciothe, na thiomī ciothe, o na ndūrīrī ciothe.

⁸ Nao andū othe arīa matūūruga gūkū thī kuuma rīrīa thī yombirwo, arīa othe marītwa mao matarī maandīke ibuku-inī rīa muoyo rīa Gatūrūme karīa gaathīnjirwo, makīnamīrīra nyamū īyo mamīhoee.

⁹ Mūdū ūrīa ūrī na gūtū nīakīigie.

¹⁰ Mūdū o wothe angīkorwo nī wa gūtahwo, nīegūtahwo athī.

Mūdū o wothe angīkorwo nī wa kūrāgwo na rūhiū rwa njora-rī,

ndarī hīndī atakooragwo na rūhiū.

Ūguo nīkuonania atī andū arīa aamūre nīmabataire gūkirīrīra, na marī na wītīkio.

Nyamū kuuma na Thī

11 Ngĩcooka ngĩona nyamũ ĩngĩ, ĩkiuma na thĩ. Nyamũ ĩyo yarĩ na hĩa igĩrĩ ta cia gatũrũme, no yaaragia ta ndamathia.

12 Nyamũ ĩyo ĩgĩathana na ũhoti wothe wa nyamũ ĩrĩa ya mbere ithenya rĩayo, ĩgĩtũma thĩ na arĩa othe matũũraga kuo mahooyage nyamũ ĩyo ya mbere, o ĩyo yahonete iringa rĩayo rĩa kũũrago.

13 Nayo ĩkĩringa ciama nene na morirũ, o na ĩgĩtũma mwaki ũikũrũke uume igũrũ ũũke thĩ andũ makĩonaga.

14 Tondũ wa morirũ macio nĩyaheirwo hinya wa kũringa ciama ithenya rĩa nyamũ ĩyo ya mbere, ĩkĩheenia andũ arĩa matũire thĩ. Ningĩ ĩgĩatha andũ mathondeke mũhianano nĩ ũndũ wa gũtĩia nyamũ ĩyo, yagurarĩtio na rũhiũ rwa njora no yarĩ o muoyo.

15 Nĩyaheirwo hinya wa kũhe mũhianano ũcio wa nyamũ ĩyo ya mbere mĩhũmũ, nĩguo ũhote kwaria, na ũtũme arĩa othe maaregete kũhooya mũhianano ũcio wa nyamũ ĩyo mooragwo.

16 Ningĩ nĩyaathire andũ othe na hinya, arĩa anini na arĩa anene, arĩa itonga na arĩa athĩni, arĩa meyathĩte na arĩa ngombo, o mũndũ ekĩrwo rũũri guoko gwake kwa ũrĩo kana thiithi-inĩ wake,

17 nĩgeetha gũtikagĩe mũndũ ũngĩendia kana agũre, atarĩ na rũũri rũu, na nĩruo rĩitwa rĩa nyamũ ĩyo, kana namba ya rĩitwa rĩayo.

18 Ũndũ ũyũ nĩũbataire ũũgĩ. Mũndũ o wothe angĩkorwo arĩ na ũmenyo-rĩ, nĩeke ithabu rĩa namba ya nyamũ ĩyo, nĩgũkorwo nĩ namba ya mũndũ. Nayo namba yake nĩ 666.

14

Gatūrūme na Andū 144,000

¹ Ngīcooka ngīrora, na niī ngīona Gatūrūme arūgamīte Kīrīma-inī gīa Zayuni, arī na andū 144,000 arīa maandīkītwa rītwa rīake na rītwa rīa Ithe mothiū-inī mao.

² Ningī ngīgua mūgambo uumīte igūrū ūtariī ta mūhūyūko wa maaī maratherera na ningī ta mūrurumo wa ngwa. Mūgambo ūcio ndaiguire watariī ta wa aini a inanda cia mūgeeto makīina na inanda ciao.

³ Nao makīina rwīmbo rwerū marī mbere ya gītī kīa ūnene, na marī mbere ya ciūmbe iria inya irī muoyo, na athuuri. Gūtariī mūdū ūngīahotire kwīruta rwīmbo rūu tiga o acio 144,000 arīa maakūūrītwa kuuma thī.

⁴ Acio nī arīa mateethūkītie na andū-anja, nīgūkorwo nīmeigīte marī atheru. Nao maarūmagīrīra Gatūrūme o kūrīa guothe aathiaga. Nīo maagūrīrwo kuuma kūrī andū, na makīrutwo marī maciaro ma mbere kūrī Ngai o na kūrī Gatūrūme.

⁵ Matirī hīndī marī maheenania; o na matirī ūcuuke.

Araika Atatū

⁶ Ningī ngīona mūraika ūngī oombūkīte rīera-inī, nake aarī na Ūhoro-ūrīa-Mwega wa tene na tene wa kūhunjīria andū arīa matūūruga thī, ūguo nī kuuga ndūrīrī ciothe, na mīhīrīga yothe, na thiomī ciothe, na andū othe.

⁷ Nake akiuga na mūgambo mūnene atīrī, “Mwītīgīrei Ngai na mūmūgooce we, tondū ihinda rīake rīa gūtua ciira nīikinyu. Mūhooei

ūrĩa wombire igūrũ, na thĩ, na iria rĩrĩa inene, na ithima cia maaĩ.”

⁸ Nake mūraika wa keerĩ akiuga atĩrĩ, “Nĩrĩgũu! Itũūra rĩrĩa inene rĩa Babuloni* nĩrĩgũu, rĩrĩa rĩanyuithirie ndũrĩrĩ ciothe ndibei ĩrĩa ya maũndũ mooru ma ũtharia warĩo.”

⁹ Ningĩ mūraika wa gatatũ akĩmarũmĩrĩa, nake akĩanĩrĩa na mũgambo mũnene, akiuga atĩrĩ, “Mũndũ o wothe angĩhooya nyamũ ĩyo na mũhiano wayo, na ekĩrwo rũuri rwayo thiithi kana guoko-rĩ,

¹⁰ o nake nĩakanyua ndibei ĩyo ya marakara ma Ngai, ĩrĩa ĩtĩrĩrwo gĩkombe-inĩ kĩa mang’ũrĩ make ĩtatukanĩtio na kĩndũ. Nake nĩakanyariirwo na mwaki wa ũbiriti mbere ya ar aika arĩa atheru na mbere ya Gatũrũme.

¹¹ Nayo ndogo ya kĩnyariirĩko kĩa ĩgũtũura yambataga nginya tene na tene. Gũtirĩ kĩhurũko mũthenya kana ũtukũ kũrĩ arĩa mahooyaga nyamũ ĩyo na mũhiano wayo, kana kũrĩ mũndũ o wothe ũrĩa wĩkĩrĩtwo rũuri rwa rĩtwa rĩayo.”

¹² Haha nĩhabataire ũkirĩrĩria harĩ andũ arĩa aamũre, o arĩa maathĩkagĩra Maathani ma Ngai, na magatũura marĩ ehokeku harĩ Jesũ.

¹³ Ngĩcooka ngĩigua mũgambo woima igūrũ ũkiuga atĩrĩ, “Andĩka atĩrĩ: Kũrathimwo-rĩ, nĩ andũ arĩa akuũ, arĩa makuĩte marĩ thĩnĩ wa Mwathani kuuma rĩu.”

Nake Roho ekuuga atĩrĩ, “Ĩĩ, nĩguo makĩhurũke mawĩra mao maritũ, nĩgũkorwo

---

* **14:8** Itũūra rĩrĩa inene rĩa “Babuloni” haha rĩciiragĩrio nĩ itũūra rĩa Roma, na rĩkarũgamĩrĩa ũhoru wa gũũkĩrĩa Ngai na andũ ake.

ciiko ciao iria maneeke nīkamoiima thuutha.”

Thī Kūgethwo

¹⁴ Ningī ngīrora, ngīona hau mbere yakwa haarī na itu rīerū, na itu rīu nīrīaikarīrwo nī mūdū “wahaanaga ta mūrū wa mūdū” arī na thūmbī ya thahabu mūtwe, na arī na rūhiū rūūgī rwa kūgetha guoko-inī gwake.

¹⁵ Nake mūraika ūngī akiuma thīinī wa hekarū, agīta mūdū ūcio waikarīire itu na mūgambo mūnene, akīmwīra atīrī, “Oya rūhiū rūu rwa kūgetha, ūgethe, tondū ihinda rīa kūgetha nīikinyu, nīgūkorwo magetha ma thī nī makūrū.”

¹⁶ Nī ūndū ūcio, mūdū ūcio waikarīire itu akīhiūrīria rūhiū rwake thī, nayo thī ikīgethwo.

¹⁷ Nake mūraika ūngī akiuma thīinī wa hekarū kūu igūrū, o nake aarī na rūhiū rūūgī rwa kūgetha.

¹⁸ Na mūraika ūngī, ūrīa wathaga mwaki, akiuma kīgongona-inī, agīta ūcio warī na rūhiū rūūgī rwa kūgetha na mūgambo mūnene, akīmwīra atīrī, “Oya rūhiū rūu rwaku rūūgī rwa kūgetha, na ūcookanīrīrie imanjīka cia thabibū kuuma harī mūthabibū ūrīa wa thī tondū thabibū ciayo nī njīru.”

¹⁹ Nake mūraika ūcio akīhiūrīria rūhiū rwake thī, agīcookereria thabibū ciayo, na agīcooka agīciikia kīhihīro-inī kīrīa kīnene kīa mang’ūrī ma Ngai.†

²⁰ Nacio ikīrangīrīrio kīhihīro-inī kīrīa kīarī nja ya itūūra inene, nayo thakame igītherera

---

† 14:19 Ihīhīro thīinī wa Kīrīkanīro kīrīa Gīkūrū rīaragia ūhoru wa kūhingio kwa marakara ma Ngai.

yumīte kīhihīro-inī, īgīkinya handū ha itīina rīa mairū ta igana rīa mīrongo īnana,‡ na īkīambata o nginya īgīkinya mīkwa-inī īrīa yohaga mbarathi tūnua.

15

Araika Mūgwanja Me na Mīthiro Mūgwanja

¹ Ngīcooka ngīona ūrirū ūngī mūnene na wa kūgegania kūu igūrū: ndonire araika mūgwanja makuuīte mīthiro mūgwanja ya mūthia. Mīthiro īyo nīyo yarī ya kūrīkīrīria mang'ūrī ma Ngai.

² Ngīcooka ngīona kīndū kīahaanaga ta iria rīa gīcicio gītukanītio na mwaki, na ngīcooka ngīona arīa maatooretie nyamū īrīa na mūhiano wayo, na namba ya rīitwa rīayo, marūgamīte rūtere-inī rwa iria rūu. Nao maanyiitīte inanda cia mūgeeto iria maaheetwo nī Ngai,

³ nao maainaga rwīmbo rwa Musa ūrīa ndungata ya Ngai,* na rwīmbo rwa Gatūrūme, makoīga atīrī:

“Maūndū maku marīa wīkīte nī manene na ma kūgegania,

Wee Mwathani Ngai Mwene-Hinya-Wothe.

Njīra ciaku nī cia kīhooto na nī cia ma,

Wee Mūthamaki wa mīndī na mīndī.

⁴ Nūū ūtangīgwītigīra,

na agoocithie rīitwa rīaku, wee Mwathani?

Nīgūkorwo Wee wiki nīwe Mūtheru.

---

‡ 14:20 nī ta kilomita magana matatū. * 15:3 Rwīmbo rwa Musa rwainagwo mūthenya wa Thabatū hwaī-inī thīnī wa thunagogi gūkūngūīra gūkūūrwo kwa andū a Isiraēli kuuma būrūri wa Misiri.

Ndūrīrī ciothe nīgooka ihooe irī mbere yaku, nīgūkorwo ciiko ciaku cia ūthingu nīguūrītio.”

⁵ Thuutha wa maūdū macio nīndarorire, na ngīona hekarū kūu igūrū, irīa arī hema nyamūre ya Ūira, nayo ikīhingūrwo.

⁶ Nao araika mūgwanja arīa maarī na mīthiro irīa mūgwanja makiuma kūu thīinī wa hekarū iyo. Nao meehumbīte nguo cia gatani irīa theru yahenagia, na makeyoha mīcibi ya thahabu ithūri-inī ciao.

⁷ Hīndī iyo kīūmbe kīmwe gīa ciūmbe iria inya irī muoyo-rī, gīkīnengera araika acio mūgwanja mbakūri mūgwanja cia thahabu, ciyūrītio mang’ūrī ma Ngai ūrīa ūtūūruga muoyo tene na tene.

⁸ Nayo hekarū ikīiyūra ndogo yumīte riiri-inī wa Ngai na thīinī wa hinya wake, na gūtiri mūdū ūngīahotire gūtoonya hekarū iyo nginya mīthiro iyo mūgwanja ya araika acio mūgwanja irīkīrīre.

16

Mbakūri Mūgwanja cia Mang’ūrī ma Ngai

¹ Ningī ngīgua mūgambo mūnene ūkiuma thīinī wa hekarū, naguo ūkīira araika acio mūgwanja atīrī, “Thīi, mūkonorerie thī mbakūri icio mūgwanja cia mang’ūrī ma Ngai.”

² Nake mūraika wa mbere agīthīi akīonoreria mbakūri yake thī, nacio ironda njūru mūno irī ruo ikīgīa andū arīa maarī na rūūri rwa nyamū iyo, na arīa maahooyaga mūhiano wayo.

³ Nake mūraika wa keerī akīonoreria mbakūri yake iria-inī rīrīa inene, narīo iria rīu

rīkīgarūrūka rīgītuīka ta thakame ya mūdū mūkuū, nakīo kīndū o gīothe kīarī muoyo iria-inī rīu gīgīkua.

⁴ Ningī mūraika wa gatātū akīonoreria mbakūri yake njūū-inī na ithima-inī cia maaī, nacio igītuīka thakame.

⁵ Ngīcooka ngīgua mūraika ūrīa wathaga maaī akiuga atīrī:

“Wee ūrī na kīhooto ūgītua matuīro maya,
Wee ūrīa ūrī ho, na nowe warī ho, o Wee
Mūtheru,
tondū wa gūtua ciira ūguo;

⁶ nīgūkorwo nīmaitīte thakame ya andū aku
aamūre, na ya anabii,
nawe nūmaheete thakame manyue ta ūrīa
magīrīrwo.”

⁷ Na ngīgua kīgongona gīacookia atīrī:

“Ī nīguo, Mwathani Ngai Mwene-Hinya-Wothe,
matuīro maku nī ma ma, na nī ma kīhooto.”

⁸ Nake mūraika wa kana akīonoreria mbakūri yake riūa-inī, narīo riūa rīkīheo hinya wa gūcina andū na mwaki.

⁹ Andū magīcinwo nī ūrugarī ūcio mūnene, nao magakīrumaga rītwa rīa Ngai ūcio warī na hinya wa gwatha mīthiro īyo, no matiigana kwīrira mamūgooce.

¹⁰ Mūraika wa gatano akīonoreria mbakūri yake gītī-inī kīa ūnene kīa nyamū īrīa, naguo ūthamaki wayo ūkīiyūra nduma. Nao andū makīrūma nīmī nī ūndū wa ruo,

¹¹ na makīruma Ngai wa igūrū nī ūndū wa ruo rūrīa maiguaga na nī ūndū wa ironda iria maarī

nacio, no matiigana kwīrira nī ūndū wa maūndū marīa meekīte.

¹² Nake mūraika wa gatandatū akionoreria mbakūri yake rūūī-inī rūrīa rūnene rwa Farati, namo maaī maruo makīhwa nīguo athamaki a kuuma mwena wa Irathīro mathondekerwo njīra.

¹³ Ngīcooka ngīona maroho matatū mooru maahaanaga ta ciūra;* namo moimire kanua ka ndamathia, na makiuma kanua ka nyamū īrīa, na kanua-inī ka mūnabii ūrīa wa maheeni.

¹⁴ Namō nīmo maarī maroho ma ndaimono marīa maringaga ciama, namo mathiaga kūrī athamaki a thī yothe, nīguo mamacookanīrīrie nī ūndū wa mbaara īrīa īkaarūo mūthenya ūcio mūnene wa Ngai Mwene-Hinya-Wothe.

¹⁵ “Na rīrī, ngūūka o ta mūici! Kūrathimwo-rī, nī mūndū ūrīa ūikaraga eiguīte na agaikara ahaarīirie nguo ciake, nīgeetha ndakanae gūthīi njaga, nake aconorithio.”

¹⁶ Namō maroho macio magīcookanīrīria athamaki handū harīa hetagwo na Kīhibirania, Arimagedoni.

¹⁷ Nake mūraika wa mūgwanja akionoreria mbakūri yake rīera-inī, na rīrī, hekarū thīinī gūkiuma mūgambo mūnene uumīte gītī-inī kīa ūnene, ūkiuga atīrī, “Ūhoro ūcio nīwarīka!”

¹⁸ Gūgīcooka gūkīgīa heni, na marurumī, na ngwa o na gīthingithia kīnene. Gūtīrī kwagīa

---

* **16:13** Alawii 11:10 rīandīkitwo ciūra irī mūtaratara-inī wa nyamū iria irī thaahu; ciugo ici cionanagia maheeni marīa makaahunjio matukū ma marigīrīrio kūhīngīca andū nīguo meetīkīre na marūmīrīre wīki naaī na ūremi.

gĩthingithia kīngĩ kīnene ta kīu kuuma rīrīa thī kwagīire andũ, nĩ ūrīa gĩthingithia kīu kīarĩ kīnene mūno.

¹⁹ Narīo itũūra rīrīa inene rīgĩatũkana njatũ ithatũ, namo matũūra ma ndūrĩrĩ makīmomoka. Nake Ngai akīririkana Babuloni itũūra rīrīa inene, na akīrīhe gīkombe kīaiyūrītio ndibei ya ūrūrũ wa mang'ūrĩ make.

²⁰ Nacio icigīrīra ikīūra ciothe, nacio irīma ikīaga gūcooka kuoneka.

²¹ Namo mahiga manene ma mbura ya mbe-mbe, ma ūritũ wa ta kilo mīrongo ĩtano o ihiga, makīgwīra andũ. Nao makīruma Ngai nĩ ūndũ wa mũthiro ūcio wa mahiga ma mbura ya mbe-mbe, tondũ mũthiro ūcio warĩ wa kūmakania mūno.

17

Mũndũ-wa-nja Igūrũ rīa Nyamũ

¹ Nake mūraika ūmwe wa araika acio mūgwanja, maarĩ na mbakūri mūgwanja agīũka, akīnjīra atīrĩ, “Ūka, nguonie iherithia rīa mūmaraya ūrīa mūnene, ūrīa ūikarīte igūrũ rīa maaĩ maingĩ.

² Na nīwe ahamaki a thī maatharirie nake, na andũ arīa matũūraaga thī makarīno nĩ ndibei ya ūtharia wake.”

³ Ningĩ mūraika ūcio akīnjoya ndĩ thīnĩ wa Roho, akīndwara werũ-inĩ. Ndĩ kūu werũ-inĩ ngĩona mũndũ-wa-nja aikarīire nyamũ yarĩ ndune ta gakarakũ, na yaiyūrītwo nĩ marītwa ma kūruma Ngai mwīrĩ wayo, na yarĩ na ciongo mūgwanja na hĩa ikūmi.

⁴ Mūndū-wa-nja ūcio ehumbīte nguo cia rangi wa ndathi na mūtune, na akegemia na thahabu, na tūhiga twa goro, o na ruru. Guoko-inī gwake nīanyitīte gīkombe gīa thahabu kīiyūrītio maūndū marī magigi, na ciiko cia ūtharia wake.

⁵ Thiithi-inī wake aandīkwo rītwa atīrī:

KĪRIGA
BABULONI ŪRĪA MŪNENE,
NYINA WA MARAYA,
NA WA MAŪNDŪ MOTHE MARĪ MARĪ MAGIGI
MA THĪ.

⁶ Nīndonire atī mūndū-wa-nja ūcio aarī mūrīū, akarīo nī thakame ya andū arīa aamūre, o na thakame ya andū arīa maarī aira a Jesū.

Na rīrīa ndaamuonire, ngīgega mūno.

⁷ Nake mūraika ūcio akīnjūūria atīrī: “Wagegio nī kīī? Nīngūgūtaarīria hitho ya mūndū-wa-nja ūcio na ya nyamū īyo ahaicīte, īyo īrī na ciongo mūgwanja na hīa ikūmi.

⁸ Nyamū īyo wonire yarī ho, na rīu ndīrī ho, na īrī hakuhī kuuma Irima-rīrīa-Rītarī-Gīturi īthīī īkaanangwo. Nao andū arīa matūūruga thī, arīa marītwa mao mataandīkītwo ibuku-inī rīa muoyo kuuma rīrīa thī yombirwo nīmakagega mona nyamū īyo, tondū hīndī īmwe yarī ho, na rīu ndīrī ho, no nīrīūka.

⁹ “Ūndū ūyū ūkwenda gwīciirio na ūūgī. Ciongo icio mūgwanja nī irīma mūgwanja iria ciikarīirwo nī mūndū-wa-nja ūcio.

¹⁰ Ningī nī athamaki mūgwanja. Atano nīmeherete, ūmwe arī ho, na ūrīa ūngī ndarī

arooka; no ooka-rĩ, no nginya aikare o kahinda kanini.

¹¹ Nyamũ ĩrĩa yarĩ kuo, na rĩu ndĩrĩ ho, nĩyo mũthamaki wa kanana. We nĩ ũmwe wa acio mũgwanja, na rĩu erekeire kwanangwo.

¹² “Hĩa icio ikũmi wonire nĩ athamaki ikũmi arĩa mataahetwo ũthamaki, no nĩmakaheo wathani ta athamaki maathane ithaa rĩmwe hamwe na nyamũ ĩyo.

¹³ Marĩ na muoroto ũmwe, na nĩmakaheana ũhoti na wathani wao kũrĩ nyamũ ĩyo.

¹⁴ Nao nĩmakarũa na Gatũrũme, no Gatũrũme nĩakamatooria tondũ nĩwe Mwathani wa aathani, na Mũthamaki wa athamaki, na andũ arĩa agaakorwo hamwe nao nĩ arũmĩrĩri ake arĩa metĩtwo, na magathuurwo, na nĩ ehokeku.”

¹⁵ Ningĩ mũraika ũcio akĩnjũira atĩrĩ, “Maaĩ macio wonire hau mũmaraya ũcio aikarĩte nĩ iruka cia andũ, na irĩndĩ, na ndũrĩrĩ, na thiomi.

¹⁶ Nayo nyamũ ĩyo wonire, na hĩa icio ikũmi nĩgũthũura ĩgaathũura mũmaraya ũcio. Nacio nĩkamwananga na ĩmũtige arĩ njaga; nĩikaarĩa nyama ciake, na imũcine na mwaki.

¹⁷ Nĩgũkorwo Ngai nĩekĩrĩte ngoro-inĩ ciao rĩciiria rĩa kũhingia muoroto wake na ũndũ wa kũiguanĩra mahe nyamũ ĩyo hinya wao wa gwathana, nginya ciugo cia Ngai ihinge.

¹⁸ Mũndũ-wa-nja ũcio wonire nĩwe itũura rĩrĩa inene rĩrĩa rĩathaga athamaki a thĩ.”

18

Kũgũa kwa Babuloni

¹ Thuutha wa maũndũ macio nĩndonire mũraika ũngĩ agĩikũrũka oimĩte igũrũ arĩ na

ũhoti mūnene mūno, nayo thĩ ĩkĩarĩrwo nĩ ũkenge wake.

² Nake akĩanĩrĩra na mūgambo mūnene, akiuga atĩrĩ:

“Nĩrĩgũu! Babuloni itũūra rĩrĩa inene-rĩ, nĩrĩgwĩte!

Nĩrĩtuĩkĩte gĩikaro kĩa ndaimono,
na rĩgatuĩka gĩtũũro gĩa gũthaakĩrwo nĩ ngoma
o yothe thũku,
rĩgatuĩka gĩtũũro kĩa nyoni ciothe iria irĩ
thaahu na thũũre.

³ Nĩgũkorwo ndũrĩrĩ ciothe nĩnyuĩte
ndibei ĩrĩa ya maũndũ mooru ya ũtharia
wake.

Nao athamaki a thĩ nĩmatharirie nake,
nao onjorithia a thĩ magĩtongio nĩ
mũtũũrĩre wake wa mĩago mĩkĩru.”

⁴ Ningĩ ngĩigua mūgambo ũngĩ uumĩte igũrũ
ũkiuga atĩrĩ:

“Inyuĩ andũ akwa, umai kũrĩ we,
nĩgeetha mũtikagwatanĩre na mehia make,
na nĩguo mũtikae kwamũkĩra mĩthiro yake;

⁵ nĩgũkorwo mehia make nĩmeiganĩrĩre magakinya o igũrũ,
nake Ngai nĩaririkanĩte mawaganu make.

⁶ Mũheei o ta ũrĩa araheanaga;
mũrĩhei maita meerĩ ma ũrĩa ekĩte.
Gĩkombe kĩrĩa aramũringagĩria-rĩ,
mũringĩriei kĩo maita meerĩ.

⁷ Mũnyamarie, na mũmũhe kĩa
kĩiganaine na mwĩgaatho na mwĩkĩrĩro
wake.

Ngoro-inĩ yake erahaga, akoiga atĩrĩ,

‘Nĩ njikaraga ta mũthamaki-mũndũ-wa-
nja;
ndirĩ mūtumia wa ndigwa, na ndirĩ hĩndĩ
ngaacakaya.’

⁸ Nĩ ũndũ ũcio, mĩthiro yake nĩkamũkinyĩrĩra
mũthenya o ro ũmwe:
nayo nĩ gĩkuũ, na macakaya, o na ng’aragu.
Agaacinwo na mwaki,
nĩgũkorwo Mwathani Ngai ũrĩa ũmũtuĩrĩire
ciira arĩ hinya.

⁹ “Rĩrĩa athamaki a thĩ arĩa maatharagia
nake na makagwatanĩra nake mĩago-inĩ yake
makoona ndogo yake akĩhĩa-rĩ, nĩmakamũrĩrĩra
na mamũcakaĩre.

¹⁰ Nao makaarũgama haraaya nĩ ũndũ wa
gwĩtigĩra kĩnyariirĩko gĩake, nao marĩre, mak-
iugaga atĩrĩ:

“ Īiya-ĩ! Īiya-ĩ, wee itũũra inene,
wee Babuloni, itũũra rĩa hinya!

Ituĩro rĩaku rĩrĩ gũkinya ithaa-inĩ o rĩmwe!’

¹¹ “Onjoria a thĩ nĩmakamũrĩrĩra na
mamũcakaĩre, tondũ gũtirĩ mũndũ ũgaacooka
kũgũra indo ciao rĩngĩ:

¹² indo cia thahabu, na betha, na mahiga
ma goro, na ruru; ningĩ mataama ma gatani
ĩrĩa njega, na marĩa ma rangi wa ndathi, na
marĩa ma hariri, na mataama marĩa matune ta
gakarakũ; ningĩ mĩthemba yothe ya mĩtĩ ĩrĩa
mĩnungi wega, na indo cia mĩthemba yothe iria
ithondeketwo na mĩguongo, na mbaũ cia goro,
na gĩcango, na kĩgera, na mahiga mathaka ma
nyaigĩ;

13 ningĩ mĩrigo ya ndarathini na iriki, na ya ũbumba, na maguta marĩa manungi wega, na ũbani, na ya ndibei na maguta ma ndamaiyũ, na ya mũtu ũrĩa mũhinyu mũno, o na ngano; ningĩ ng'ombe na ng'onde; o na mbarathi na makaari; nginya ngombo o na mĩoyo ya andũ o nayo.

14 “Nao nĩmakoiga atĩrĩ, ‘Itunda rĩrĩa weri-ragĩria nĩrĩkwehereire. Ũtonga waku wothe o na ũkenji waku nĩithirĩte, na gũtirĩ hĩndĩ igaacooka kuoneka o na rĩ.’

15 Onjoria arĩa meendagia indo icio na magĩtonga kuuma kũrĩ we-rĩ, makaarũgama o haraaya nĩ ũndũ wa gwĩtigĩra kĩnyariirĩko gĩake. Nĩmakarĩra, na macakae,

16 na maanĩrĩre, moige atĩrĩ:

“ Ĩiya-ĩ! Ĩiya-ĩ! Wee itũũra inene,
wee wĩhumbĩte nguo cia taama wa gatani
ĩrĩa njega,
na cia rangi wa ndathi, na cia rangi mũtune
ta gakarakũ,
na ũkegemia na thahabu, na tũhiga twa
goro, o na ruru!

17 Ũtonga ũcio mũnene ũguo nĩwanangwo
ithaa-inĩ o rĩmwe!’

“Anene othe a marikabu cia iria-inĩ, na arĩa othe mathiiga na marikabu, atwarithia a marikabu, na arĩa othe marutaga wĩra kũu iria-inĩ rĩrĩa inene, makaarũgama o haraaya.

18 Rĩrĩa makoona ndogo ya itũũra rĩu rĩkĩhĩa-rĩ, nĩmakanĩrĩra moige atĩrĩ, ‘Kũrĩ kwagĩa itũũra rĩngĩ inene ta itũũra rĩrĩ?’

19 Nao nīmakehurīria rŭkŭngŭ mītwe o makīrīraga na magīcakayaga, na makae, maki-ugaga atīrī:

“ Īiya-ī! Īiya-ī, Wee itūūra inene,
kūrīa arīa othe ene marikabu cia iria-inī
inene maatongeire nī ūndŭ wa ūtonga
warīo!

Nīrīanangwo ithaa-inī o rīmwe!

20 Rīkenere, wee igūrŭ!

Kenai inyuī andŭ arīa aamŭre, na inyuī
atŭmwo, o na inyuī anabii!

Ngai nīarītuīrīre ciira nī ūndŭ wa ūrīa
rīamwīkire.’ ”

21 Ningī mŭraika ūrī hinya akīoya ihiga
rīaiganaga ta ihiga inene rīa gīthī, akīrīkia
thīinī wa iria rīrīa inene, akiuga atīrī:

“Ūguo nīguo itūūra rīu inene rīa Babuloni
rīgaatengemanio thī na hinya,
narīo rīage gŭcooka kuoneka o na rī.

22 Nacio nyīmbo cia ahūuri inanda cia mŭgeeto
na aini,

na ahuhi a mītŭrirŭ, na ahuhi a coro,
matigacooka kūiguuo thīinī waku o na rī.

Gūtīrī mŭruti wa wīra wa mŭthemba o wothe
ŭgacooka kuoneka thīinī waku o rī.

Mŭgambo wa ihiga rīa gīthī

ndŭrī hīndī ŭgaacooka kūiguuo thīinī
waku.

23 Gūtīrī hīndī ūtheri wa tawa

ŭgacooka kwara thīinī waku o na rī.

O naguo mŭgambo wa mŭhikania na wa mŭhiki
ndŭrī hīndī ŭgaacooka kūiguuo thīinī waku
o na rī.

Onjoria aku n̄io maarĩ andũ marĩ igweta gũkũ thĩ.

Nacio ndũrĩrĩ ciothe ciahĩtithirio nĩ ũragũri waku.

24 Thĩinĩ wake nĩkuo gwakorirwo thakame ya anabii, na ya andũ arĩa aamũre, o na ya arĩa othe manooragĩrwo gũkũ thĩ.”

19

Haleluya!

¹ Thuutha wa maũndũ macio ngĩigua kĩndũ kĩagambaga ta mūrurumo wa kĩrĩndĩ kĩnene kĩa andũ makĩanĩrĩra kũu igũrũ, makoiga atĩrĩ: “Haleluya!

Ūhonokio, na riiri, na hinya nĩ cia Ngai witũ,

² nĩgũkorwo matuĩro make ma ciira nĩ ma ma, na nĩ ma kĩhooto.

Tondũ nĩatuĩrĩire mũmaraya ũcio mũnene ciira, ũcio wathũkirie thĩ na ũtharia wake.

Na nĩamũrĩhĩtie thakame ya ndungata ciake.”

³ Na makĩanĩrĩra o rĩngĩ, makiuga atĩrĩ:

“Haleluya!

Ndogo yake ĩgũtũũra yambataga nginya tene na tene.”

⁴ Nao athuuri arĩa mĩrongo ĩrĩ na ana, na ciũmbe iria inya irĩ muoyo, makĩngũithia thĩ makĩhooya Ngai, ũrĩa waikarĩire gĩtĩ kĩa ũnene.

Nao makĩanĩrĩra atĩrĩ:

“Ameni, Haleluya!”

⁵ Ningĩ mũgambo ũkiuma gĩtĩ-inĩ kũu kĩa ũnene, ũkiuga atĩrĩ:

“Goocai Ngai witũ,

inyuĩ ndungata ciake inyuothe,

o inyuĩ mūmwītigĩrĩte,
arĩa anini na arĩa anene!”

⁶ Ngĩcooka ngĩigua mūgambo warĩ ta wa kīrĩndĩ kīnene mūno, wahaanaga ta mūrurumo wa maaĩ megũtherera na ta mūrurumo mūnene wa ngwa, naguo ũkīanīrĩra, ũkiuga atīrĩ:

“Haleluya!

Nīgũkorwo Mwathani Ngai witũ,
o we Mwene-Hinya-Wothe, nīarathamaka.

⁷ Nītūkenei, na tūcanjamūke,
na tūmūgooce!

Nīgũkorwo ũhiki wa Gatūrũme nīmūkinyu,
nake mūhiki wake nīehaarīrie.

⁸ Nake mūhiki ũcio akīheo nguo cia taama ya gatani ĩrĩa njega,
ĩ gūkenga na theru, nīguo ehumbe.”

(Taama wa gatani ĩrĩa njega nīguo ciĩko cia ũthingu cia andũ arĩa aamũre.)

⁹ Ningĩ mūraika ũcio akīnjĩra atīrĩ, “Andĩka atīrĩ: ‘Kūrathimwo-rĩ, nĩ arĩa metītwo iruga-inĩ rĩa ũhiki wa Gatūrũme!’ ” Agĩcooka akiuga atīrĩ, “Icio nĩ ciugo cia ma cia Ngai.”

¹⁰ Rĩrĩa ndaiguire ũguo, ngĩgwa magūrũ-inĩ make ndīmūhooe. No akīnjĩra atīrĩ, “Tiga gwĩka ũguo! O na nĩ ndĩ ndungata hamwe nawe, na hamwe na ariũ na aarĩ a thoguo, arĩa magwatīrie ũira wa Jesũ. Hooya Ngai arĩ we! Nīgũkorwo ũira wa Jesũ nīguo roho wa ũrathi.”

Mūdũ Ũhaicĩte Mbarathi Njerũ

¹¹ Ningĩ nĩndonire igūrũ rīhingūkĩte na hau mbere yakwa haarĩ na mbarathi njerũ, nake

ūrīa wamīhaicīte etagwo Mwīhokeku na Wama. Nake atuuaga ciira, na akarūa mbaara arūmītīe kīhooto.

¹² Namo maitho make mahaana ta mwaki ūgwakana, na arī na thūmbī nyingī mūtwe. Nīandīkītwo rītwa, rītarī mūdū ūngī ūrīū tīga we wiki.

¹³ Ehumbīte nguo īrindītwo thakame-inī, narīo rītwa rīake etagwo Kiugo-kīa-Ngai.

¹⁴ Nacio mbūtū cia ita cia igūrū ciamuumīte thuutha, ihaicīte mbarathi njerū na ikehumba nguo cia taama wa gatani īrīa njega, njerū cua na theru.

¹⁵ Ningī kanua-inī gake koimīte rūhiū rwa njora rūngī rwa kūrāga ndūrīrī naruo. Nake agaaciathaga na rūthanju rwa kīgera na arangīrīrie ihihīro rīa ndibei rīa mang'ūrī marūrū ma Ngai Mwene-Hinya-Wothe.

¹⁶ Nguo-inī yake na kīero-inī gīake nīandīkītwo rītwa rīrī:

“MŪTHAMAKI WA ATHAMAKI, NA MWATHANI WA AATHANI.”

¹⁷ Ngīcooka ngīona mūraika ūmwe arūgamīte thīnī wa riūa, nake akīanīrīra na mūgambo mūnene, agīta nyoni iria ciarerete rīera-inī, agīcīra atīrī, “Ūkai, mūngane hamwe iruga-inī rīrīa inene rīa Ngai,

¹⁸ nīgeetha mūrīe nyama cia mūrī ya athamaki, na ya anene a mbaara, na ya andū arīa marī hinya, o na nyama cia mbarathi na cia ahaici a cio, na nyama cia mūrī ya andū othe

arĩa eyathi na arĩa ngombo, o na arĩa anini na arĩa anene.”

¹⁹ Ningĩ ngĩona nyamũ ĩrĩa, na athamaki a thĩ, na mbūtũ ciao cia ita mecookanĩrĩrie hamwe nĩgeetha marũe na ũcio wahaicĩte mbarathi na mbūtũ yake ya ita.

²⁰ No rĩrĩ, nyamũ ĩyo ĩkĩnyiitwo, o hamwe na mūnabii ũrĩa wa maheeni ũrĩa waringaga ciamā ithenya rĩayo. Na ũndũ wa ciamā icio nĩahĩtithĩtie andũ arĩa mekĩrĩtwo rūũri rwa nyamũ ĩyo na makahooya mūhianano wayo. Nao eerĩ magĩikio icua-inĩ rĩa mwaki wa ũbiriti ũgwakana.

²¹ Arĩa maatigaire makĩūrāgwo na rūhiũ rwa njora ruoimĩte kanua ka ũcio wahaicĩte mbarathi, nacio nyoni ciothe ikĩhũũnĩrĩria nyama cia mĩrĩ yao.

20

Mĩaka Ngiri Īmwe

¹ Ningĩ ngĩona mūraika agĩikūrũka oimĩte igūrũ, arĩ na kĩhingũro kĩa Irima-rĩrĩa-Rĩtarĩ-Gĩturi, na anyiitĩte mūnyororo mūnene guoko-inĩ gwake.

² Nake akĩnyiita ndamathia ĩrĩa, na nĩyo nyoka ĩrĩa ya tene, na noyo mūcukani kana Shaitani, akĩmĩoha mĩaka ngiri ĩmwe.

³ Akĩmĩikia Irima rĩu-Rĩtarĩ-Gĩturi, akĩmĩhingĩrĩria kuo, na akĩrĩcinĩrĩra mūhũri, nĩguo amĩgirĩrĩrie ndĩkanacooke kūheenia andũ a ndũrĩrĩ rĩngĩ nginya mĩaka ĩyo ngiri ĩmwe ĩthire. Thuutha wa ũguo nĩkarekererio ihinda inini.

4 Ngĩcooka ngĩona itĩ cia ũnene iria ciaikarĩrwo nĩ arĩa maaheetwo hinya wa gũtuĩra andũ ciira. Na ngĩona mĩoyo ya andũ arĩa manatinio mĩtwe nĩ ũndũ wa ũira wa Jesũ o na nĩ ũndũ wa kiugo kĩa Ngai. Acio matiahooete nyamũ ĩrĩa o na kana mũhiano wayo, na matiekĩrĩtwo rũuri rwayo ithiithi-inĩ ciao kana moko-inĩ mao. Nao magĩcooka muoyo na magĩathana hamwe na Kristũ mĩaka ngiri ĩmwe.

5 (Andũ arĩa angĩ othe maakuĩte matiigana gũcooka muoyo, nginya rĩrĩa mĩaka ĩyo ngiri ĩmwe yathirire.) Kũu nĩkuo kũriũka kũrĩa kwa mbere.

6 Kũrathimwo na gũthera nĩ arĩa magwathanĩre na kũriũka kũu kwa mbere. Gĩkuũ gĩa keerĩ gĩtirĩ na hinya igũrũ rĩao, no magaatũka athĩnjĩri-Ngai o na Kristũ, na magaathamaka hamwe nake mĩaka ngiri ĩmwe.

Shaitani Gũtuĩrwo Ciira

7 Rĩrĩa mĩaka ĩyo ngiri ĩgaathira, Shaitani nĩkuohorwo akoohorwo oime njeera ĩyo yake,

8 nake nĩagathiĩ kũheenia ndũrĩrĩ ituri-inĩ iria inya cia thĩ, nĩcio Gogu na Magogu, nĩguo acicookanĩrĩrie hamwe nĩ ũndũ wa mbaara. Mũigana wao nĩ ta mũthanga wa hũgũrũrũ cia iria rĩrĩa inene.

9 Nao magĩtuĩkanĩria wariĩ wa thĩ, makĩrigiicĩria kambĩ ya andũ a Ngai, o na itũũra rĩu inene endete. No mwaki nĩwoimire igũrũ, ũkĩmaniina.

10 Nake mũcukani, ũrĩa wamaheenirire, agĩikio iria rĩa mwaki wa ũbiriti, o kũrĩa nyamũ ĩrĩa na

mũnabii ũrĩa wa maheeni maikĩtio. Nao magatũũra manyariiragwo mũthenya na ũtukũ tene na tene.

Arĩa Akuũ Gũtuĩrwo Ciira

¹¹ Ningĩ ngĩona gĩtĩ kĩnene mũno kĩa ũnene kĩa rangi mwerũ, na ngĩona ũrĩa wagũikarĩire. Nayo thĩ na igũrũ ikĩũra, ikĩehera ũthiũ-inĩ wake, ikĩaga handũ ingĩikara.

¹² Na ningĩ ngĩona arĩa akuũ, anene na arĩa anini, marũgamĩte mbere ya gĩtĩ kũ kĩa ũnene, namo mabuku makĩhingũrwo. Narĩo ibuku rĩngĩ rĩkĩhingũrwo, na nĩrĩo ibuku rĩa muoyo. Nao andũ arĩa akuũ magĩtuĩrwo ciira kũringana na ciiko iria meekĩte, o ta ũrĩa kwaandĩkĩtwo mabuku-inĩ macio.

¹³ Narĩo iria rĩrĩa inene rĩkĩruta arĩa akuũ maarĩ thĩinĩ warĩo, nakĩo gĩkuũ na Kwa-ngoma ikĩruta arĩa maarĩ thĩinĩ wacio, na o mũndũ agĩtuĩrwo kũringana na ciiko iria eekĩte.

¹⁴ Thuutha ũcio gĩkuũ na Kwa-ngoma igĩikio iria-inĩ rĩa mwaki. Icuwa rĩu rĩa mwaki nĩrĩo gĩkuũ gĩa keerĩ.

¹⁵ Na rĩrĩ, mũndũ o wothe akorwo rĩitwa rĩake rĩtionekire rĩandĩkĩtwo ibuku-inĩ rĩa muoyo-rĩ, agĩikio iria-inĩ rĩu rĩa mwaki.

21

Jerusalemu ĩrĩa Njerũ

¹ Ngĩcooka ngĩona igũrũ rĩerũ na thĩ njerũ, tondũ igũrũ rĩrĩa rĩa mbere na thĩ ĩrĩa ya mbere nĩcieherete igathira, narĩo iria rĩrĩa inene rĩtiarĩ ho.

2 Ngĩona Itũūra rĩrĩa Itheru, Jerusalemu ĩrĩa njerũ, rĩgĩkũrũka riumĩte igũrũ kwa Ngai, rĩhaarĩrio ta mũhiki agemeirio mũthuuriwe.

3 Ningĩ ngĩigua mũgambo mũnene uumĩte gĩtĩ-inĩ-kĩa-ũnene, ũkiuga atĩrĩ, “Rĩu gĩikaro kĩa Ngai kĩrĩ hamwe na andũ, nake nĩegũtũũrania nao. Megũtuĩka andũ ake, nake Ngai we Mwene arĩkoragwo hamwe nao, na atuĩke Ngai wao.

4 Nake nĩakamagiria maithori mothe mathire maitho-inĩ mao. Gũtirĩ hĩndĩ ĩngĩ gũgaakorwo na gĩkuũ, o na kana gũcakaya, kana kĩrĩro, kana ruo, nĩgũkorwo maũndũ marĩa ma mbere nĩmeherete magathira.”

5 Nake ũrĩa waikarĩire gĩtĩ-kĩa-ũnene akiuga atĩrĩ, “Nĩ kwerũhia ndĩrerũhia maũndũ mothe!” Agĩcooka akiuga atĩrĩ, “Andĩka ũndũ ũyũ, nĩgũkorwo ciugo ici nĩ cia kwĩhokwo, na nĩ cia ma.”

6 Agĩcooka akĩnjũra atĩrĩ: “Maũndũ nĩmahingu. Nĩ nĩ nĩ Alifa o na Omega, Kĩambĩrĩria o na Kĩrĩkĩro. ũrĩa mũnyootu nĩngamũhe maaĩ anyue kuuma gĩthima kĩa maaĩ ma muoyo, anyue o ũguo tũhũ atekũgũra.

7 Mũndũ ũrĩa ũgũtoorania nĩwe ũkaagaya maũndũ macio mothe, na nĩ nĩngatuĩka Ngai wake, nake atuĩke mũrũ wakwa.

8 No andũ arĩa iguoya, na arĩa matetĩkĩtie, na arĩa imaramari, na arĩa oragani, na ahũuri maraya, na arogi, na ahooi mĩhianano, na aheenania-rĩ, othe ũtũũro wao no iria-inĩ rĩa mwaki wa ũbiriti. Gĩkĩ nĩkĩo gĩkuũ gĩa keerĩ.”

9 Ũmwe wa araike acio mũgwanja arĩa maarĩ na mbakũri mũgwanja iria ciaiyũrĩte mĩthiro

ĩrĩa mūgwanja ya kūrīgĩrĩria agĩũka, akĩnjĩra atĩrĩ, “Ūka, nĩngũkuonia mũhiki, na nĩwe mūtumia wa Gatūrũme.”

¹⁰ Nake akĩnguua ndĩ thĩnĩ wa Roho, akĩndwara kĩrĩma-inĩ kĩarĩ kĩnene kĩraaya na igūrũ, akĩnyonia Jerusalemu, Itũũra rĩu inene Itheru rĩgũikũrũka riumĩte igūrũ kwa Ngai.

¹¹ Itũũra rĩu rĩarĩ na riiri wa Ngai, naguo ũkengi warĩo wahaanaga ta wa kahiga ka goro mũno, o ta kahiga karĩa getagwo njathibi, gakengu o ta gĩcicio.

¹² Narĩo rĩarĩ na rũthingo rũnene, rũraihi na igūrũ, rwarĩ na ihingo ikũmi na igĩrĩ, na araika ikũmi na eerĩ ihingo-inĩ icio. Nacio ihingo icio nĩciandĩkĩtwo marĩitwa ma mĩhĩrĩga ĩrĩa ikũmi na ĩrĩ ya ciana cia Isiraeli.

¹³ Mwena wa irathĩro warĩ na ihingo ithatũ, na mwena wa gathigathini ihingo ithatũ, na mwena wa gũthini ihingo ithatũ, na mwena wa ithũiro ihingo ithatũ.

¹⁴ Naruo rũthingo rwa itũũra rĩu inene rwarĩ na mĩthingi ikũmi na ĩrĩ, na igūrũ rĩayo ĩkaandĩkwo marĩitwa ma atũmwo arĩa ikũmi na eerĩ a Gatūrũme.

¹⁵ Nake mũraika ũcio wanjarĩirie aarĩ na rũthanju rwa thahabu rwa gũthima itũũra rĩu inene, o na ihingo ciarĩo, na thingo ciarĩo.

¹⁶ Narĩo itũũra rĩu inene rĩakĩtwo rĩiganaine mĩena yothe, ũraihi warĩo ũkaiganana na wariĩ warĩo.* Nĩathimire itũũra rĩu inene na rũthanju rũu, na akĩona atĩ rĩarĩ na ũraihi wa kilomita ta

* **21:16** Ūraihi, wariĩ, na ũraihi wa na igūrũ nĩwaiganaine, o ta ũrĩa wa Handũ-harĩa-Hatheru waiganaine.

2,200, ũkaiganana na wariĩ warĩo, na kwambata na igūrũ kwarĩo.

¹⁷ Ningĩ agĩthima rūthingo rwarĩo, na ũtungu waruo ũgĩkorwo warĩ mĩkono igana rĩmwe na mĩrongo ĩna na ĩna, rūthimĩtwo na gĩthimi kĩa mũndũ, na no kĩo mūraika aahũthagĩra.

¹⁸ Rũthingo rũu rwakĩtwo na njathibi, narĩo itũūra rũu inene rĩakĩtwo na thahabu ĩrĩa therie, ĩgathera o ta gĩcicio.

¹⁹ Nayo mĩthingi ĩyo ya thingo cia itũūra rũu inene yagemetio na mĩthemba yothe ya mahiga ma goro. Mũthingi wa mbere warĩ wa njathibi, na wa keerĩ warĩ wa yakuti ĩrĩa ya bururu, na wa gatatũ warĩ wa yacimu, na wa kana warĩ wa thumarati,

²⁰ na wa gatano warĩ wa onigithi, na wa gatandatũ warĩ wa wakiki ũrĩa mūtune, na wa mũgwanja warĩ wa yakuti ĩrĩa ĩhaana thahabu, na wa kanana warĩ wa thabaricandi, na wa kenda warĩ wa yakuti ĩrĩa ĩhaana ngoikoni, na wa ikũmi warĩ wa wakiki ũrĩa ũhaana nyeki nduru, na wa ikũmi na ĩmwe warĩ wa wakiki ũrĩa wa bururu, na wa ikũmi na igĩrĩ warĩ wa amethuthito.

²¹ Nacio ihingo iria ikũmi na igĩrĩ nĩ ruru ikũmi na igĩrĩ, o kĩhingo gĩathondeketwo na ruru ĩmwe. Nayo njĩra ĩrĩa nene ya itũūra rũu inene yarĩ ya thahabu therie, yonithanagia mwena ũrĩa ũngĩ ta gĩcicio.

²² Na gũtirĩ hekarũ ndonire kũu itũūra-inĩ rũu inene, tondũ Mwathani Ngai Mwene-Hinya-Wothe na Gatũrũme nĩo hekarũ yakuo.

²³ Itũūra rũu inene rĩtibataire nĩ kwarĩrwo

nĩ riũa kana mweri, nĩgũkorwo riiri wa Ngai nĩũrĩheaga ũtheri, nake Gatũrũme nĩwe tawa warĩo.

²⁴ Nacio ndũrĩrĩ igaathiiaga na ũtheri warĩo, nao athamaki a thĩ marehe riiri wao thĩinĩ warĩo.

²⁵ Gũtirĩ mũthenya o na ũmwe ihingo ciarĩo ikaahingwo, nĩgũkorwo kũu gũtigakorwo na ũtukũ.

²⁶ Na nĩkuo makaarehe riiri na gĩtĩo cia ndũrĩrĩ.

²⁷ Gũtirĩ kĩndũ gĩtarĩ gĩtheru gĩgaatoonya itũũra rĩu o narĩ, o na kana mũndũ o wothe ũrĩa wĩkaga maũndũ ma njono kana ma maheeni. O tiga arĩa mariĩtwa mao mandĩkĩtwo ibuku-inĩ rĩrĩa rĩa Gatũrũme rĩa muoyo.

22

Rũũ rwa Muoyo

¹ Ningĩ mũraika ũcio akĩnyonia rũũ rwa maaĩ ma muoyo, makembu na makahenia o ta gĩcicio, rũgĩtherera ruumĩte gĩtĩ-inĩ kĩa ũnene kĩa Ngai na gĩa Gatũrũme

² rũikũrũkiire gatagatĩ ka njĩra ĩrĩa nene ya itũũra inene. Mĩena yeerĩ ya rũũ rũu, o mwena warĩ na mũtĩ wa muoyo, naguo waciaraga matunda mĩthemba ikũmi na ĩrĩ, ũgaciaraga maciaro maguo o mweri. Namo mathangũ ma mũtĩ ũcio maarĩ ma kũhonia andũ a ndũrĩrĩ.

³ Gũtigacooka kũgĩa na kĩrumi o na kĩrĩkũ. Gĩtĩ-kĩa-ũnene kĩa Ngai na gĩa Gatũrũme gĩgaakorwo kũu thĩinĩ wa itũũra inene, nacio ndungata ciake nĩkamũtungatagĩra.

⁴ Nacio nīkoonaga ũthiũ wake, narĩo rĩitwa rĩake rĩkandĩkwo ithiithi-inĩ ciao.

⁵ Gūtigacooka kũgĩa ũtukũ. Nao matikabatario nĩ ũtheri wa tawa o na kana ũtheri wa riũa, nĩgũkorwo Mwathani Ngai nĩwe ũgaatuĩka ũtheri wao. Nao magaathamaka tene na tene.

⁶ Nake mũraika ũcio akĩnjĩira atĩrĩ, “Ciugo icio nĩ cia kwĩhokwo, na nĩ cia ma. Nake Mwathani, o we Ngai wa maroho ma anabii, nĩatũmire mũraika wake nĩguo onie ndungata ciake maũndũ marĩa arĩ o nginya mekĩke ica ikuhĩ.”

Jesũ Nĩarooka

⁷ “Na rĩrĩ, nĩngũũka o narua! Kũrathimwo nĩ mũndũ ũrĩa ũrũmĩtie ciugo cia ũrathi ũrĩa ũrĩ ibuku-inĩ rĩrĩ.”

⁸ Nĩ, Johana-rĩ, nĩ nĩ ndaiguire na ngĩona maũndũ macio. Na rĩrĩa ndaarĩkirie kũmaigua o na kũmona-rĩ, ngĩgwa thĩ magũrũ-inĩ ma mũraika ũcio wanyonagia maũndũ macio ndĩmũhooe.

⁹ No akĩnjĩira atĩrĩ, “Tiga gwĩka ũguo! O na nĩ ndĩ ndungata hamwe nawe, na hamwe na ariũ na aarĩ a thoguo arĩa anabii, na arĩa othe marũmĩtie ciugo cia ibuku rĩrĩ. Hooya Ngai arĩ we!”

¹⁰ Agĩcooka akĩnjĩira atĩrĩ, “Ndũkahingĩririe ciugo cia ũrathi wa ibuku rĩrĩ, nĩgũkorwo ihinda nĩrĩkuhĩririe.

¹¹ Mũndũ ũrĩa wĩkaga ũũru nĩathĩ na mbere gwĩka ũũru, nake ũrĩa kĩmaramari athĩ na mbere na kũmaramara; na ũrĩa wĩkaga ũrĩa

kwagĩrĩire athĩ na mbere gwĩka ũrĩa kwagĩrĩire; ningĩ ũrĩa mũtheru agĩthĩ na mbere gũtuĩka mũtheru.”

12 “Na rĩrĩ, ngũũka o narua! Nakĩo kĩheo gĩakwa ndĩ nakĩo, na ngaathe o mũndũ kũringana na ũrĩa aneeka.

13 Niĩ nĩ niĩ Alifa na Omega, wa Mbere na wa Kũrigĩrĩria, ningĩ Kĩambĩrĩria o na Kĩrĩkĩro.

14 “Kũrathimwo-rĩ, nĩ arĩa mathambĩtie nguo ciao, nĩguo magĩe na rũtha rwa gũkinya mũtĩ-inĩ wa muoyo na matoonyere ihingo-inĩ makinye thĩinĩ wa itũũra rĩu.

15 Nakuo kũu nja gũgaikarwo nĩ magui, na arogi, na ahũũri ũmaraya, na oragani, na ahooi mĩhianano, na mũndũ ũrĩa wothe wendete maũndũ ma maheeni na akamekaga.

16 “Niĩ, Jesũ, nĩndũmĩte mũraika wakwa agũkinyĩrie ũira ũyũ nĩ ũndũ wa makanitha. Niĩ nĩ niĩ Thuuna na Rũciaro rwa Daudi, na nĩ niĩ Njata ĩrĩa ngengu ya Rũciinĩ tene.”

17 Nake Roho o na mũhiki mekuuga atĩrĩ, “Ũka!” Nake ũrĩa ũkũigua nĩoige atĩrĩ, “Ũka!” Mũndũ o wothe mũnyootu, nĩoke; na ũrĩa wothe ũkwenda, nĩamũkĩre kĩheo kĩrĩa kĩa maaĩ ma muoyo, atekũgũra.

18 Ngũkaania mũndũ o wothe ũrĩa ũkũigua ciugo cia ũrathi wa ibuku rĩrĩ atĩrĩ: Mũndũ o wothe angĩciongerera ũndũ, Ngai nĩakamuongerera mĩthiro ĩrĩa ĩtaarĩrio thĩinĩ wa ibuku rĩrĩ.

19 Na mūdũ o na ũrĩkũ angĩkeeheria ciugo thĩinĩ wa ibuku rĩĩrĩ rĩa ũrathi, Ngai nĩakamwehereria igai rĩake kuuma mūtĩ-inĩ wa muoyo, o na kuuma itũũra-inĩ rĩu itheru, iria itaarĩirio thĩinĩ wa ibuku rĩĩrĩ.

20 Ūrĩa ũroimbũra maūdũ macio ekuuga atĩrĩ, “Ĩĩ nĩguo, ngũũka o narua.”

Ameni. Ūka, Mwathani Jesũ!

21 Wega wa Mwathani Jesũ ũrogĩa na andũ a Ngai. Amen.

**Biblica® Kiugo Gĩtheru Kĩa Ngai Kĩhingũre
Gikuyu: Biblica® Kiugo Gĩtheru Kĩa Ngai Kĩhingũre
(Bible) of Kenya**

copyright © 2013 Biblica, Inc.

Language: Kikuyu (Gikuyu)

Contributor: Biblica, Inc.

Wĩra ũyũ ũheanĩtwo na ũndũ wa rũtha rwa biacara rwa Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). Ũngĩenda kuona kobĩ ya rũtha rũrũ rwa biacara, rora rũrenda-inĩ rwa: <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0>, kana ũtũme marũa kũrĩ: Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Biblica® nĩ mũhũri wa biacara wandĩkithĩtio nĩ Biblica, Inc., kũhũthĩra mũhũri wa biacara wa Biblica® kũbataraga marũa ma gwĩtikĩrio kuuma kũrĩ Biblica, Inc. Kuumana na rũtha rwa biacara rwa CC BY-SA, no ũkobie kana ũtambie wĩra ũyũ ũtarĩ mũgarũre, ĩndĩ ndũkagarũre rũri rwa biacara rwa Biblica®. Ũngĩgarũra kana ũkobie wĩra ũyũ, na tondũ wa ũguo ũtuĩke nĩ wĩra mwerũ uumanĩte na ũcio-rĩ, no nginya weheria mũhũri wa biacara wa Biblica®. Wĩra-inĩ ũcio mwerũ no nginya wonanie nĩ maũndũ marĩkũ ũgarũrĩte, na ũtarĩrie wĩra-inĩ ũcio ta ũũ: “Wĩra wa kĩhumo warĩ wa Biblica, Inc. na ũheanĩtwo tũhũ ng’enda-inĩ cia www.biblica.com na open.bible.”

Kĩmenyitha kĩa Mwene-wĩra no nginya kĩaandĩkwo iratathi rĩa kĩongo kĩa wĩra kana rĩa ũhoru wa Mwene-wĩra ta ũũ:

Biblica® Kiugo Gĩtheru Kĩa Ngai Kĩhingũre™

Kĩmenyithia kĩa Mwene-wĩra © 2013 nĩ Biblica, Inc.

Biblica® Open Kikuyu Holy Word of God™

Copyright © 2013 by Biblica, Inc.

“Biblica” nĩ mũhũri wa biacara wandĩkithĩtio wabici-inĩ ya United States Patent and Trademark Office nĩ Biblica, Inc. Ũhũthĩrĩtwo na rũtha.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

No nginya wĩtikĩrie wĩra ũcio mwerũ ũgarũrĩte ũheanwo na ũndũ wa rũtha rwa biacara rũu rwa CC BY-SA.

Ũngĩenda kũmenyithia Biblica, Inc. ũhoru wĩgiĩ ũtaũri waku wa wĩra ũyũ-rĩ, twandĩkire rũrenda-inĩ rwa: <https://open.bible/contact-us>.

This work is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). To view a copy of this

license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Biblica® is a trademark registered by Biblica, Inc., and use of the Biblica® trademark requires the written permission of Biblica, Inc. Under the terms of the CC BY-SA license, you may copy and redistribute this unmodified work as long as you keep the Biblica® trademark intact. If you modify a copy or translate this work, thereby creating a derivative work, you must remove the Biblica® trademark. On the derivative work, you must indicate what changes you have made and attribute the work as follows: "The original work by Biblica, Inc. is available for free at www.biblica.com and open.bible."

Notice of copyright must appear on the title or copyright page of the work as follows:

Biblica® Kiugo Gĩtheru Kĩa Ngai Kĩhingũre™

Kĩmenyithia kĩa Mwene-wĩra © 2013 nĩ Biblica, Inc.

Biblica® Open Kikuyu Holy Word of God™

Copyright © 2013 by Biblica, Inc.

"Biblica" nĩ mũhũri wa biacara wandĩkithĩtio wabici-inĩ ya United States Patent and Trademark Office nĩ Biblica, Inc. Ũhũthĩritwo na rũtha.

"Biblica" is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

You must also make your derivative work available under the same license (CC BY-SA).

If you would like to notify Biblica, Inc. regarding your translation of this work, please contact us at <https://open.bible/contact-us>.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-07

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 6 May 2025 from source files dated 7 May 2025

fc720f23-baa2-5544-80d5-259f1bddeb63